

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXI

Spalis - October 21, 1976

Nr. 42

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Diktatūra Indijoje

RIMAS DAIGONAS

Po Kinijos antroji gyven-
tojų ir skurdo gausa pasi-
žymėjusi valstybė yra In-
dija. Didžiajai Britanijai
palikus savo buvusią kolo-
niją spręsti savo likimą, In-
dija sugebėjo išlikti demo-
kратиška. Valstybė turėjo
savo rinkimines instituci-
jas, atstovų organus, rinki-
mais sudaromą valdymosi
sistemą. Ir taip trūko visą
šimtmečio ketvirtį. Nors
Indija buvo ir tebėra neįsi-
vaizduojamo skurdo, anal-
fabetizmo, religinio fanatiz-
mo ir vis neišnykstančių
kastų šalis, liberalizmo en-
tuziastai jau suskubo leisti
apie tą kraštą patetiškus
gandus: tai didžiausioji de-
mokratija ant planetos pa-
viršiaus...

Deja, tai buvo falsifika-
cija. Indija palengva noko,
kaip obuolis, kol prinoko
tapti griežto diktatūrinio
režimo pastoge. Ministerė
pirmininkė Indira Gandhi,
"moteris su plieno ranko-
mis", figūriškas indų posa-
kis, lengvai nusuko galvą
tariamai demokratiniam re-
žimui ir vis labiau palenkia
kraštą paklusti jos įno-
(Nukelta į 2 psl.)

Sieliai plaukia... Vytauto
Augustino nuotrauka daryta
Lietuvoje prieš II Pas. karą.

FORDAS PASITAIŠĖ...

Bet rinkiminė retorika nepakeičia padėties

Prezidentas Fordas spalio
12 d. Baltuose Rūmuose, su-
sitikęs su pavergtųjų tautų
atstovais, prisipažino sukly-

VYTAUTAS MESKAUSKAS

dęs diskusijose su demokra-
tų kandidatu Jimmy Carte-
riu apie Rytų Europą. Jo tik-
ra pažiūra esanti tokia:

'1. Rytų Europos kraštai,
žinoma, yra Sovietų Sąjun-
gos dominuojami. Jei juose
dabar nebūtų trisdešimtys
sovietų divizijų, Rytų Euro-
pos šalys seniai būtų atgavi-
sios laisvę.'

'2. JAV niekados praeity-
je, dabartyje ir ateityje ne-
pripažino ir nepripažins, ofi-
cialiai ar tyliai (acquiesce)
nesutiko ir nesutiks su Sovie-
tų dominacija Rytų Europo-
je.'

'3. Rytų Europos tautos
siekia laisvės, nors jų kraš-
tai fiziškai gali būti dominuo-
jami, jų dvasia lieka laisva.
Jų dvasia niekados nepalūžo
ir nepalūž. Ir kada nors jos
bus laisvos.'

Prezidentui būtų buvę ge-
riau, jei jis tą būtų pareiškęs
per pačias diskusijas. Turint
galvoje tačiau, kad dabarti-
nis susitikimas su pavergtų-
jų atstovais, priešingai anks-
tyvesniems, rado platų at-
garsį spaudoje ir televizijoje
nesunku suprasti, kad jis iš
susirinkusių gavo 'išrišimą'
iš savo pirminės nuodėmės.

Jį suteikdamas, anot UPI
pranešimo, Stanley A. Ge-
cys, lietuvių bendruomenės

pirmininkas, pareiškęs, kad
Fordo pastabos diskusijose
turi būti priimtos 'tokioje
šviesoje, kaip Carterio pa-
reiškimas apie etninį grynų-

ma'. Jis manęs, kad abu pa-
reiškimai turį būti dovanoti.

Man atrodo, kad Gečys
tuo pademonstravo kaip
lengva viešai kalbant suklys
ti. Juk Carteris savo 'ethnic
purity' pastaba pasisakė už
tautinių rajonų išlaikymą,
kas turėjo būti labai miela

(Nukelta į 2 psl.)

PREZIDENTAS ATŠAUKĖ KLAIDĄ APIE RYTŲ EUROPOS VALSTYBES

Prez. Fordas antradienį,
spalio 12 d., Baltuosiuose
Rūmuose susitiko su kelioli-
ka etninių grupių atstovų.
Pasimatyme dalyvavo pre-
zidento štabo nariai. Prez.
Fordas prisipažino padaręs
klaidą apie Rytų Europą
savo pareiškimu debatuose.
Pažymėjo, kad jis visada
stovėjo už pavergtųjų tautų
nepriklausomybę ir to lai-
kysis ateityje.

Pas prezidentą buvo su-
kviesti lietuvių, latvių, es-
tų, lenkų, čekų, ukrainie-
čių, vengrų, serbų ir kitų
tautų atstovai. Iš lietuvių
dalyvavo dr. K. Bobelis ir
A. Gečys.

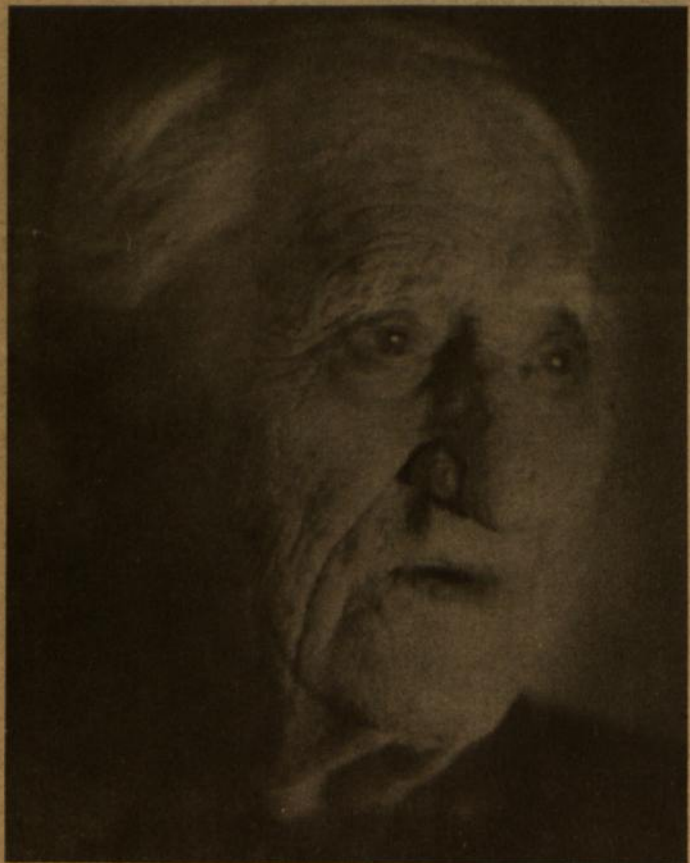
Prezidentas pažadėjo pa-
daryti dar vieną stiprų pa-
reiškimą Rytų Europos tau-
tų laisvės naudai. Dr. K.
Bobelis priminė, jog pre-
zidentas birželio 3 d. pasi-
rašė nuostatą dėl sudarymo
komisijos, kuri sektų Hel-
sinkio nutarimų vykdymą.

Kongresas paskyrė narius į
šią komisiją, o prezidentas
dar nepaskyrė valdžios at-
stovų ir komisija pasilieka
neaktyvi.

Prezidentas pareiškė, kad
vakar paskyrimai jau pada-
ryti ir komisija bus aktyvi.

Tuo po šio prezidento
Fordo pareiškimo Baltuo-
siuose Rūmuose įvyko spau-
dos konferencija, kur daly-
vavo daugybė laikraštinin-
kų, radijo ir televizijos at-
stovų. Delegacijų nariai pa-
darė pareiškimus. Dr. K.
Bobelis pažymėjo, kad jis
patenkintas prez. Fordo pa-
reiškimu, bet turi rezervaci-
jų dėl Kissingerio vedamos
politikos. Paklaustas, ko-
kios tos rezervacijos, dr. K.
Bobelis išskėlė, kad Kissin-
geris savo užsienio politi-
kėje veikloje daug kalba ir
dirba dėl žmonių teisių Af-
rikoje, bet tyli dėl Rytų Eu-
ropos. (ALT)

Mirė Dirvos rėmėjas

A. A. JONAS ADOMONIS (1895. VII. 2 — 1976. IX. 26),
taurus lietuvis, buvęs laisvosios Lietuvos iškilius ūkininkas, Ame-
rikoje nuolatinis Dirvos ir bendrai lietuvių spaudos rėmėjas,
mirdamas palikęs Dirvai stambesnę auką.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Įkvilga*

Kinijoje ministeris pirminkas Hua Kuo-feng buvo išrinktas ar kaip kitaip užėmė Mao Tse-tung vietą kaip kompartijos ir jos krašto gynimo komiteto primininkas. Kaip toks, jis redaguos Mao, kurio palaikai buvo užbalzamuoti kristaliniame sarkofage, raštų pomirtinį leidinį. Gyva Mao palikimą - jo ketvirtą žmoną Chiang Ching Hao įsakė suimti. Eina gandai, kad su ja yra suimti ar, mandagiai tariant, laikomi namų arešte ir kiti vadinamos Šanhajaus 'radikalų' frakcijos nariai.

Mao laikais tie vadinami 'radikalai' buvo lyg partijos 'sažinė', kurie turėjo budėti biurokratijos sargyboje, kad toji biurokratija - partijos ir valstybės - nepamestų 'revoliucinės' dvasios ir nepasiduotų korupcijai. Tokį palikimą ižiūrėję 'radikalai' sukėlė kultūrinę revoliuciją, kurią daugumas biurokratų vis dėlto šiaip taip išgyveno. Atrodo, kad dabar Hua ir jo klika nutarė, kad tokių revoliucinių sargų jiems nebereikia, jie ir taip geri.

'Radikalų' pašalinimas vargu ar turės kokios įtakos Kinijos užsienio politikai, kurios svarbiausias motyvas yra Sovietų Sąjungos baimė. Buvęs Gynybos Sekretorius James Schlesinger buvo pirmas amerikietis, kuriam buvo parodyti Kinijos-Sovietų Sąjungos pasienio sritys. Į jas Pekingas dabar perkelia mases kiniečių. Pavyzdžiui, Sinkiangso sostinė Uighur iš 80,000 gyventojų 1949 metais išaugo į 800,000 didmiesį, kuriame daugumą sudaro ne kazakai, kirgizai ir mongolai, bet patys kiniečiai. Sinkiangso plokštuma labai tinka sovietų tankų prasiveržimui, kurį sutikti kiniečiai ruošiasi su minom ir ... vietinių nomadų kavalerija.

Panašiai ginti rengiamasi ir Vidurinę Mongoliją, kur mongolai sudaro mažumą: 440,000 iš bendro 8.6 milijono gyventojų skaičiaus. Ir čia yra raitelių milicija, kuri narsiai mosikuoja kardais, Internationalą griežiant iš plokštelių. Mongolijos autonominio rajono vicepirmininkas Teng Chunching aiškino Schlesingeriui, kad 'jei sovietų revizionistai pradėtų agresiją, jiems būtų lengva įžengti, bet sunku išeiti'. 'Nepaisant tokio narsumo, Schlesingeris paliko nuomonės, kad tankams pasipriešinti lengviau kitais ginklais kaip kavalerija.

Pradėjus kalbėti apie Kiniją ... sunku nusikratyti įspūdžio, kad tie dabar suvaldyti 'radikalai' ėjo panašias pareigas, kaip Amerikoje ... spauda ir kita komunikacijos 'media'. Dabar, pavyzdžiui, NBC stengiasi išpūsti buvusio Nixono patarėjo John Dean knygos 'Blind Ambition' tą vietą, kurioje tas teigia, kad Fordas, tada respublikonų vadas atstovų rūmuose, pa-

gal Baltųjų Rūmų instrukcijas, priešinosi demokratų su manymui pradėti gvildinti Watergate aferą dar prieš 1972 m. rinkimus. Kad Fordas tai darytų, savaime suprantama - ne jo uždavinys pakenkti prezidentui ir partijai prieš pat rinkimus. Juo labiau, kad jis buvo įsitikęs Nixono nekaltybe iki paskutinės dienos. Blogiau, kad Fordas, senatui ir atstovų rūmams nagrinėjant jo kandidatūrą į viceprezidentus 1973 m., tokią veiklą po prielaidų paneigė. Dabar Dean teigia, kad Fordas tuo reikalu ištikro kalbėjosi keletą kartų su Baltųjų Rūmų ryšininku su kongresu - Richard Cook. Cook tai paneigė, tačiau atsisakė apie tai plačiau kalbėti, pavadindamas Dean melagiu.

Savaime aišku, kad tokios istorijos iškėlimas dabar, kai iki rinkimų liko kelios savaitės, gali labai praversti demokratų pastangoms Fordą glaudžiau susieti su Nixonu. Juo labiau, kad Dean teigimu, Baltuose Rūmuose buvo svarstoma norėtą nagrinėjimą sustabdyti, gąsdinant kongreso demokratų revoliucijomis apie jų prasilenkimus su rinkimų taisyklėmis, pasisavinant aukas kampanijai savo asmeniškoms reikálams. Nuo tada to atsisakyta, nes tą patį būtų galima prikišti ir Fordui! Tas gal paaiškina specialaus Watergate prokuroro susidomėjimą Fordo rinkiminės kampanijos buhalterija dar prieš 1972 m. rinkimus, nors, atrodo, nebuvo sužinota nieko to kio, kas Fordą inkriminuotų

Dean, kuris taip pakenkė Nixonui, ir dabar ko gero pakenks Fordui, privedė ir prie Žemės Ūkio Sekretoriaus Earl Butz atsistatydinimo. Sekti respublikonų konvencija, Dean buvo pasamdes radikalus magazinas Rolling Stone. Iš tos konvencijos Dean grįžo kartu su populiariais dainininkais Pat Boone ir Sonny Bono. Tame pačiame lėktuve pasitaikęs Butz priėjo prie jų. Į Boone klausimą, kodėl respublikonai nesugeba į savo eiles privilioti daugiau juodžių, Butz atsakė nešvarių ankdotu, kuriu jam niekada netrūksta. Dean nerasė, kad Butz jam ji papasakojo, tačiau pastebėjo, kad ji pasakojo Kabine to narys. Iš to, ir patikrinus lėktuvų keleivių sąrašus, kitam magazinui - New Times nebuvo sunku iššifruoti, kas buvo tas Kabineto narys.

Iš pradžių tą anekdotą šalia Rolling Stone paminėjo tik San Francisco Examiner, tačiau dėl to juoko Butz buvo priverstas atsistatydinti ir tokiu būdu ji, kaip istorijos faktas, paminėjo ir rimtas Times magazinas. Pagal tą anekdotą: 'Spalvotieji yra su interesus tik "tight p..., loose shoes and a warm place to s...".

Diktatūra Indijoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

riams. Šiame reiškiniai prie-laidų tenka ieškoti gyven-tojų įpratime gyventi kas-tomis ir klasėmis. Tai pade-da skirti vienus nuo kitų, ugdyti antagonizmą, ir skinti čia laurus. Dvidešimt penkerius metus tariamai demokratiškai tvarkiusis valstybė begalėjo priešpa-statyti Indijos užgaidoms tik silpną disidentų grupę. Buities sunkumas suima visą iniciatyvą ir "politika" nedomina gausingų mi-lijonų. Tolygiai buvo cari-nėje Rusijoje, kur Uljano-

Butz, apamai imant, buvo laikomas geru Žemės Ūkio sekretorium, kurio didžiausia klaida buvo leidimas so-vietams neužiomis 1972 me-tais supirkti JAV grūdų atsargas buvusiomis tada dar žemom tarptautinės rinkos kainomis. Jos smarkiai pašo ko tik po to supirkimo.

Kiek tas anekdotas pa-kenks Fordui, šiuo tarpu sun ku pasakyti. Juk šiaip ar taip, panašios nuomonės, kaip tas labai senas anekdo-tas yra ir daugelis JAV rinki-ų. Per rinkimus tačiau ga-lioja dėsni, kad liežuvis yra duotas savo mintims paslėp-ti, bet ne išduoti.

Ar galima po to stebėtis, kad Thailand karinis per-versmas nuvertė paskutinį demokratijos režimą Azijoje išskyrus Japoniją. ir uždare visus laikraščius. Demokratinis režimas ten užsitęsė 3 metus po to, kai kairieji stu-dentai nuvertė 1973 m. dik-tatorių Thanom Kittika-chorn. Naujas vyriausybės bandė sudaryti 54 Thailando partijos, bet be didesnio pa-sisekimo. Kai Thanom paga-liau grįžo ir nutarė savo gy-venimą baigti budistų vie-nuolyne, kairieji studentai reikalavo naujo jo ištrėmimo. Premjerui Seni nieko nenu-tariant iki nustatyto spalio 2 d. termino, studentai pradė-jo demonstracijas, privedu-sias prie susirėmimo tarp kairiųjų ir dešiniųjų, kuriem į talką atėjo kariuomenė ir policija. Rezultatas: bent 41 užmuštas ir 180 sužeistų. Po to, buvęs visų ginkluotų pa-jėgų vadas, admiralas San-gad Chaloryu, kuris prieš dvi savaites atsistatydino ir išėjo į atsargą auginti orchidėjų, nutarė veikti. Per ra-diją jis ramino tautą: 'Jūs ga-lite šią naktį ramiai miegoti. Neturėsite daugiau gyventi bijodami. ...'

Nauja vyriausybė bus pa-lankesnė amerikiečiams. Kaip žinia, demokratinė už-darė visas ten buvusias ame-rikiečių bazes. Santykių pa-gerėjimas, žinoma, bus nepa-lankiai sutiktas JAV libera-lių sluoksnių ir spaudos. Tuojau pasigirs kaltinimai, kad administracija palaiko diktatūrą.

vo-Lenino pažadai duoti žė-mės ir duonos, sukvailino milijonus beraščių kariuo-menės, miesto proletariata. Šiuo pramintu taku eina In-dira Gandhi, pristatydama demokratinę santvarką žmo-nių priešu, savo "reformas" vadindama, per jai prita-riancią ir papirktą spaudą, tikru išganymu visad alka-noms masėms.

"Reformas" pradėtos ypa-tingais įsakymais, įsaky-mais ir dabar parengta nau-ja valstybės konstitucija. Pagal tą konstituciją Indi-jos parlamentas prilygs so-vietiniam, jis bus guminio štampuko parlamentu. Jo funkcijos bebus — pritarti administracijai. Pernai, bir-želio mėnesi, ypatingi įsta-tymai visiškai suvaržė as-meninių laisvių ir politinių laisvių praktiką. Šio esmi-nio suvaržymo ženkle Indi-ra ruošia projektus, kurie tikrai garantuos Indijai il-go periodo diktatūrą. Jos projektų negali kritikuoti spauda, piliečių grupės, pa-vieniai asmenys. Jos pro-jektų kritika prilyginta priešvalstybinei veiklai. In-dijos kalėjimai pilnėja ka-liniais.

Paskelbta, kad Indijos pi-lietis privalas pildyti "fun-damentalines pareigas". Tos pareigos — aklas klus-numas vyriausybės vidaus ir užsienio politikai. Tuo tarpu palaidų, "šventų" karvių Indira nemanio lies-ti. Tegu jos slankioja mies-tų gatvėse ir gula skersai tramvajų bėgių, ir valan-doms sulaiko miesto susi-siekimą. Indijos simbolinių "šventų" karvių, jos dikta-tūrinių patvarkymų, palies-ti, nuo demokratinio tvar-kymosi bėgių varyti neva-lia! Už nepagarbą šioms sa-vo "šventoms" karvėms In-dira be ceremonijų nuima galvą.

Laisvam, demokratiniam pasauliui itin skaudi ši In-dijos milžino metamorfozė. Kada valstybės valdžia su-koncentruota vieno asmens, ar vienos klikos rankose, nesunku valdžiai pereiti į kraštutinės kairės rankas. Pirmieji tokio šuolio ženklai kaip tikrai Indijos Gandhi leksikone. Savo naują val-sybinį padarą, kuris netu-rės savo rinkimų sistemos, Indira jau dabar vadina "socialistine demokratine respublika". Kaip tatau bū-dinga sovietiniam leksiko-nui, "socialistinė" nereikš visuomeniškumo, "demokra-tinė" nereikš demokratišku-mo, o "republika" reikš diktatūrą!

Indijos milžinas paleng-va, bet tikrai, linksta į ar-timus ryšius su Maskva. In-dijoje jau knibžda "žinovų", kurie, iš svetur atkake, mo-kina indus ir Indirą, kaip įkūrti "socialistinę, demo-kratinę respubliką" pagal sovietinio stiliaus maršus.

Iki šiol neteko girdėti JAV aukštųjų sferų kome-tarių apie tą milžinišką ir

taip žalingą metamorfozė, kuri plinta ten vėžio ligos žiaurumu, vėžio punktualu-mu. Bet ... ar matė kas iš anksto Angolą? Ir atsime-name, kieno gargaliojančio tembro pareiškimai netie-siogiai išprovokavo didžius neramumus Rodezijoje ir Pietų Afrikoje. Juk buvo tarta: baltieji turi dalintis valdžia ir resursais su ne-baltais ...

FORDAS ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Chicagos Marquette Park ir kitų grąsinamų lietuvių raju-nų gyventojams, ir už tai gai-la, kad jis tą savo pareiški-mą vėliau susilpnino. For-das, atvirkščiai, pirmiau iš-gąsdino, o vėliau nuramino.

Dr. Bobelio, anot ALT in-formacijos, paklausimas, ko-dėl prezidentas dar nepasky-rė administracijos atstovus į komisiją Helsinkio Akto nuostatų vykdymą sekti, buvo vietoje. Sunkiau sutik-ti su dr. Bobelio padarytom 'rezervacijom' dėl Kissinge-rio vedamos politikos. Girdi 'jis daug kalba ir dirba dėl žmonių teisių Afrikoje, bet tyli dėl Rytų Europos'. Mat, juodieji prikiša, kad Kissin-geris apie juodųjų teises Rhodezijoje pradėjo kalbėti tik tada, kai ... sovietai jas pradėjo remti ginklu. Jei da-bar juodieji gaus savo teises ir Rhodezija bus išlaikyta nuo sovietų dominacijos, tai bus Kissingerio 'lone ranger' politikos laimėjimas. Žinia, būtų gražiau iš karto reika-lauti žmonių teisių gerbimo visame pasaulyje, bet kas iš visų gražių deklaracijų, jei neturime jėgos ir noro jas įgyvendinti?

Ir demokratai prikiša Kis-singerio užsienio politikai ne-moralumą ir paslaptinę. Carterio užsienio politikos patarėjas prof. Zbigniew Brezinski, primindamas, kad greitu laiku 10 ar gal net dau-giau valstybių, ir net teroris-tų grupės, gali turėti atomi-nes bombas ir to pasėkoje ateityje bus grobiami jau ne atskiri lėktuvai, bet ištisi miestai, reikalauja eiti prie naujos pasaulio santvarkos kartu su ... Sovietų Sąjunga. Reikia būti labai naiviam, ti-kint, kad derantis su Mas-kva dėl 'naujos tvarkos', gali-ma būtų laimėti pavergtųjų laisvę. Už tai, realiai galvo-jant, laisvės galima daugiau tikėtis iš Sovietų Sąjungos vidaus raidos, negu užsienio intervencijos.

Tokioje šviesoje šiočia to-kia paguoda gali būti tik tai, kad Fordo pirminį pareiški-mą Time pavadino 'The Blooper heard round the World' ir toliau pastebėjo, kad 'Gerald Ford ko gero pa-darė jam daugiausiai paken-kusį pareiškimą visoje savo karjeroje'. Ką gi, per šiuos rinkimus kol kas iš svetimų valstybių lėmėo tik vienas Izraelis, kurio ta proga gavo naujų ginklų siuntą. Mes ga-lėtumėm tik pasigirti, jei su-tikti su Time, nuvertėm For-dą ...

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiuro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

KAIP ILGAI TĖSIS ŠI KOMEDIJA?

Nėra staigmena ant dažno automobilio pamatyti užklijuotą šūkį: 'Pasitraukime iš Jungtinių Tautų'.

Mumyse, lietuviuose, gal būt aktyviausias JAV pasitraukimo iš Jungtinių Tautų yra žurnalistas Vilius Bražėnas. Jo dėstomi argumentai, deja, neįgauna organizuotos jėgos. Etnikai, kad ir koks didžiulis rodomas jų kraštams paniekinimas, vis ir vis tebežiūri į Jungtinių Tautų dangoraižį su mistišku pasitikėjimu, su utopišku noru tikėti gerais ir tariamai kilniais šio didelio tarptautinio sinedriono siekiais.

Lietuviuose (mažiau latviuose bei estuose) tebeveikia judėjimai įnešti per JAV misiją Pabaltijai išlaisvinančių pasiūlymų bendrajai JT asamblėjai, arba JT saugumo tarybai. Taip, pragaras amžinai gerais norais grįstas Jungtinių Tautų kalbėtojų tribūna daug mačiusi: ir smirdantį Nikitos batą, ir šūviais atsiduodantį Arafato revolverį. Čia Fidel Castro, be pirštinių ir servetėlės, kramtė keptą viščiuką, o Gromyko, kraipydamasis, reikalavo išmesti iš Washingtono 'mirusias sielas', t.y. Pabaltijo laisvas atstovybes ...

Šitaip Jungtinių Tautų orumas, prestižas ir moralinis svoris nusirito į politinių vertėjų dispoziciją. Jungtinės Tautos, kaip moralinis organas nustojo egzistavusios. Jų dabartinį merdėjimą, kam to reikia, panaudoja tikrai propagandai, savo reikalo garsinimui. Taip čia pasirodo Izraelio atstovai, Kipro salos graikai ir turkai.

Štai, Jungtinių Tautų pastogėje naujos komedijos programa! Saugumo Taryba jau praleido į Visuotinės asamblėjos dienvakšę naujos valstybės, Seychrelles, priėmimą. Tai bus 145-oji valstybė, JT pilnateisis narys. Tai yra grupė mažų salelių Indijos vandenynė. Gyventojų skaičius, prašom nesiųkti, 58,000!

Tai skaudi Jungtinių Tautų problema - organizacija tampa salų, teritorijų, dykumų rinkiniu. Absoliučiai ignoruojamas istorijos, geopolitikos, partneriškumo, principas. Smulkučių teritorijų blokai, kurių gyventojai neturi galimybių išsimaitinti, dėl narystės privilegijų pradeda diktuoti pasauliomaistojoms valstybėms.

Siūlomas Angolos priėmimas į JT. Tos pat Angolos, kurioje viešpatauja Kubos lejonieriai. Nurodoma, kad kubiečiai palaiko Angoloje tvarką. Kad civilis karas Angoloje galys išprovokuoti karus platesnio pobūdžio.

Siūloma ir jau suvienyto Vietnamo narystė. Kaip žinia, Pietų provincijos buvo brutaliai užkariautos, Hanojui uždėjus okupacinę leteną.

JT užmerkia akis blogiui ir tenkinasi tik šios minutės politika. Tokia strategija neišvengiamai veda į bankrotą. Tretysis Pasaulis savo neseniai 'nepriklausomųjų' konferencijoje parodė kad šiais valstybių pasaulio maitintojų pasimetimo laikais įmanoma labiausiai atsilikusioms valstybėms diktuoti savo maitintojams! Ant maisto sandėlių iškabinami šūkiai 'Eikite namo, jankiai!' ir į tuos pat sandėlius sandėliuoja iš jankių, dykai gautą maistą!

Tose pat Jungtinėse Tautose su aplombu ir prestižu

Mūsų senesniosios kartos lietuvių eilės nesulaikomai retėja. Š.m. rugsėjo 16 d. iškeliavo amžinybėn vet. dr. Romas Giniotis, gyv. Waukegan, Ill., sulaukęs vos 60 metų amžiaus. Atrodo, kad dar galėjo gyventi, nes buvo taip labai reikalingas savo šeimai ir visuomenei. Jis ir pats nesitikėjo, kad taip trumpai tegyvens. Mėgdavo pasakoti, kad jo tėvas, gy

kalba ir grasina Gudija ir Ukraina, visiškai Maskvos įrankiai. Savo laiku SSSR išsirejo sau tris balsus. Tie balsai pavadinti Gudijos ir Ukrainos tituluais. JAV net savo teritorinio statuso žemėms tokių privilegijų negavo.

Greta centrinio JT aparato šimtai įvairių platesnių ar siauresnių komitetų ir komisijų dirba JAV-ėms pragaištingą, o kumunistiniam bloku naudingą darbą. Tai UNESCO ir kt., knibždėte knibžda sovietų agentais, propagandistais, patarėjais.

Visos šios komedijos finansavimas didžiuliu procentu, iki 85%, padengiamas JAV-bių mokesčių mokėtojų. Gal būt tolimoje ateityje šis JAV-bių dalyvavimas jai priešiškoje organizacijoje bus įvardintas kaip pragaištingiausias užsienio politikos manevras. Toks, tolygus pasaulio istorijoje buvo ir Miunchenas, kur skėčiu nešinas Chamberlainas ismeigė peilį į laisvos Čekoslovakijos nugarą; ir Jalta, peilį ismeigusi šimtams milijonų žmonių taip žiauriai, iki šiol neatitaisomai.

TIK NAUJIEMS SKAITYTOJAMS!

Už VIENĄ dolerį DIRVĄ gausit iki šių metų galo

Atsiųskit savo, ar savo pažįstamo, kuris dar neprenumeruoja Dirvos, adresą su 1 dol. ir nuo kitos savaitės gausit Dirvą iki 1976 m. gruodžio 31 d.

— — — — I Š K I R P T I — — — —

D I R V A
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103Siunčiu dol. ir prašau siuntinėti Dirvą iki
1976 m. gruodžio 31 d.

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Šviesios atminties vet. dr. Romo Giniočio netekus

Dr. STASYS JANKAUSKAS

A. A. Dr. Romas Giniotis.

venas Lietuvoje, jau peržengė 90 metų ribą ir dar yra stiprus žemaitis.

Apie a.a. Romo Giniočio mirtį plačiai parašė vietinis Waukegano, Ill. amerikiečių laikraštis 'The News Sun' savo rugsėjo 18 d. laidoje, iškeldamas velionies asmenines savybes, jo švelnų draugišką būdą, nepaprastą energiją, drąsą ir pasiryžimą sukurti gražų gyvenimą sau ir šeimai, nors į šį kraštą atvyko net anglų kalbos nemokėdamas. Apie jo asmenį ir visuomeninę veiklą gražiai parašė taip pat ir I. Andrašius Draugo Nr.229. Bandyčiau jo mintis papildyti, daugiau paliesdamas velionies profesinę veiklą.

Jis baigė Kauno veterinarijos Akademiją 1942 metais o po to ėjo Dūkšto ir Salantų rajonų vet. gydytojo pareigas. Rudonajai armijai vėl okupavus Lietuvą, 1944 metais išvyko į Vokietiją. Kadangi Vokietijos valdžia pripažino Kauno Vet. Akademijoje išietą mokslą, tai jis pradėjo dirbti mėsos priežiūroje Dresdene. Po šio miesto didžiojo bombardavimo persikėlė į Bavariją, netoli Čekoslovakijos sienos, kur vertėsi privatiška praktika iki 1949 metų, kuomet išvyko į J.A. Valstybes. Ir šia me krašte iš karto įsijungė į darbą savo specialybėje, pradžioje dirbdamas mažųjų gyvulių ligoninėje Libertyville, Chicagos priemiestyje. 1955 metais išlaikė nustatytus egzaminus Ohio valstybėje ir drauge su vet. dr. Vladu Blože įsigijo didžiųjų ir mažųjų gyvulių praktiką Spenser-ville, Ohio. 1960 metais jis išlaikė egzaminus ir Illinois valstybėje. Tuomet jie abu su dr. V. Blože nutarė paroduoti praktiką ir išsiskyrė, abu norėdami įsikurti kur nors kitur, kur daugiau lietuvių. Dirbdami dviese, jie du puikiai sugyveno, gražiai išsiskyrė ir visam laikui liko nuoširdūs draugai. tai parodo abiejų partnerių geras būdo savybes.

Vet. dr. Bronius Giniotis pasistatė didelę ir modernią mažųjų gyvulių ligoninę Waukegane, Ill. Čia jis labai išvystė savo praktiką, samdydamas kartais net 3 asistentus-veterinarijos daktarus. Pažymėtinas faktas, kad baigęs Kauno Vet. Akademijos antrąją laidą ir niekur daugiau nebestudijavęs, jis pasirodė esąs labai gerai pasiruošęs vet. praktikos darbui. Jo ir jo kolegų su Kauno Vet. Akademijos diplomais sekmingą įsikūrimą išeivijoje ir pasižymėjimą savo specialybėje mes dažnai panaudojame kaip įrodymą, kad ši mūsų mokslo istai ga buvo aukšto lygio ir jau nuo pat pradžios sugebėjo paruošti gerus vet. gydytojus.

Velionis buvo taurus lietuvis ir tikras patriojotas. Sielojosi dėl mūsų Tėvynės

ateities ir visomis išgalėmis jungėsi į lietuvių visuomeninę ir kultūrinę veiklą, ją remdamas gausiomis aukomis ir aktyviu darbu. Jis buvo Lietuvių Bendruomenės Waukegano apylinkės vicepirmininku, Lietuvių Fondo Lake county pradininku, žemaičių Samogitia draugijos nariu.

Aktyviai dalyvavo Lietuvių veterinarijos Gydytojų Draugijos Išeivijoje veikloje ilgus metus eidamas sekretoriaus pareigas. Subūrė lėšas ir savo darbu prisidėjo prie tos draugijos leidinio apie veterinarinę mediciną nepriklausomoje Lietuvoje pasirodymo. Gyvai domėjosi jo turiniu ir rūpinosi jo patobulinimu. Jis taip pat aktyviai dalyvavo ir įvairiose amerikiečių veterinarijos gydytojų organizacijose.

Jo šviesi asmenybė plačiai spinduliavo aplinkumoje. Kiekvienas, su kuo jis bendravo, tapo jo draugu. Todėl nieko stebėtino, kad jo laidotuvis dalyvavo tiesiog minios žmonių. Nors buvo darbo diena, bet į bažnyčią ir ka pines lydėjo sunkiai suskaiptomas automobilių skaičius. Tie, kurie bandė juos suskaičiuoti, pasakojo, kad jų buvę arti šimto. Palaidotas Libertyville, ten kur jis pirmą sykį pradėjo dirbti, atvykęs į šį kraštą. Paskutinį patarnavimą, nešdami karstą, jam suteikė artimiausi jo draugai ir kolegos K. Mončys, vet. dr. V. Bagdonas, dr. A. Čiurinskas, dr. J. Šalna, dr. J.S. Krzaczynski, vet. dr. A. Kurgonas ir E.R. Skališius.

Atsiskyrusiam iš mūsų tarpo mielajam kolegai a.a. Romui linkime ramiai ilsėtis svetimoje žemėje, o jo žmonai Katriutei, dukrai Gajai, sūnui Antanui ir kitiems giminėms stiprybės, ištvermės ir sielos ramybės.

EXPERIENCED

MOLDMAKER—TOOLMAKER

Must be able to work from blueprints and verbal instructions. Responsibilities will include repair construction of plastic molds, assembly fixtures and small air powered machines. EDM experience helpful. Must be able to work overtime, if necessary. We offer an excellent starting salary, company benefits and pleasant working conditions.

Call for Appointment
201-224-4700

Industrial Devices, Inc.

7 HUDSON AVE.

EDGEWATER, N. J. 07020

..... (off 982 River Road)

An Equal Opportunity Employer M/F (42-43)

WANTED JOURNEYMAN

ALL AROUND LATHE HAND

Must have job shop experience and be able to set up work from blueprints and close tolerance, for a union shop. Steady day work. All fringe benefits.

CENTURY MACHINE CO.

12724 Sibley Rd.

Riverside, N.J. 08070

313-282-2200

313-282-2201 (42-43)

CARTERIS: Aš nenoriu pažadėti ir vėliau neįvykdyti...

(2)

(Pradžia praeitame nr.)

Gaila: Gubernatoriau, mes maloniai nustebinti, kad jūs esate taip gerai informuoti. Aš norėjau jūsų klausti apie Amerikos Balso ir Liberty radiją. Kaip etninė bendruomenė, mes galėtume turėti savo balsą. Dabar mes neturime priemonių pasisakyti. Viskas yra cenzūruojama ir mes negalime pasiekti mūsų žmonių anapus geležinės uždangos. Mes tikrai labai nustebę jūsų informuotumu. Jus iškėlėte pats muitų ir mokesčių klausimą, kuriuos sovietai uždeda siuntiniams į anapus geležinės uždangos. Mes viliamės, kad jūs, kai būsite prezidentas, tuo klausimu ką nors padarysite.

Carteris: Viena iš sunkių problemų yra — sunku nustatyti ką galima padaryti. Jūs žinote, mes negalime paskelbti karo sovietams dėl radijo transliacijų trukdymo. Bet nes galime iškelti tuos klausimus: Sovietai stengiasi rodytis prieš pasaulį kaip kovotojai už žmonių teises, o mes, bijodami tylime ir neiškeliamė, kad jie dabar yra pakėlę muitus už siuntinius, ir neskelbiame pasauliui per kiekvieną veikiantį forumą, kad sovietai trukdo radijo transliacijas ir neleidžia laisvos informacijos. Aš manau, mes turime skelbti, kad mes elgamės teisingai ir tai yra mūsų vyriausybės atstovybė. Aš asmeniškai tikiu, kad sovietai, gal būt, mus labiau respektuotų, jeigu mes remtumėmės mūsų pagrindiniais principais užsienio ir vidaus politikoje, remtumėmės mūsų "Bill of Rights" ir konstitucija ir pabrėžtume, kad viena pagrindinių priežasčių kodėl žmonės emigravo į JAV per eiles metų, o ne į kitas šalis, yra žmogaus vertingumo gerbimas, laisvė keliauti, laisvė pasisakyti, nebijojimas kankinimo ir persekiojimo. Jeigu dėl kokių laikinių "laimėjimų" mes apeiname tuos principus, tuo pačiu apeiname pasitikėjimą savo pačių kraštu ir pagrindinėmis mūsų žmonių moralinėmis vertybėmis ir charakteriu.

Kijauskas: Mr. Carteri, aš norėčiau tęsti tas mintis. Mes turime dabar daug pavyzdžių kalbančių apie teisių suvaržymą, geriau sakant, visišką nebuvimą žmogaus teisių už geležinės uždangos. Tai ypač ryšku atvejuose žmonių, laikančių save krikščionimis. Sovietų Sąjungos konstitucijoje ir kitais atvejais yra skelbiama religijos laisvė. Neseniai 17,000 žmonių pasira-

šė specialią deklaraciją Sovietų vyriausybei reikalaudami Sov. Sąjungos konstitucijoje garantuotų teisių praktikuoti religijos vykdymo. Jie taip pat pasiuntė šį dokumentą Jungtinėms Tautoms. Mūsų ambasadorius Jungtinėse Tautose Mr. Wm. Scranton į šią petiją nereagavo ir nerado reikalo reaguoti į mūsų ir daugelio kitų etninių grupių balsą. Sunku suprasti, kodėl JAV pasirenka kieno teises, jas gins, ir skelbs ir kieno visiškai ignoruos, ypač kai švenčiame JAV 200 metų jubiliejų. Aš tikiu, kad mūsų žmonės yra tikrai ištikimi šio krašto piliečiai. Bet jiems yra labai sunku suprasti tokia nelygybę. Mes parenkame kokią situaciją ir aiškiai pasisakome. Mes remiame savo pasisakymą visomis jėgomis ir pasisakome už žmonių teises. Bet kodėl mes esame visiškai akli ar apakinti kitose situacijose, kurios, aš galvoju, mums kaip amerikiečiams turėtų būti tiek pat svarbios kaip ir kitos. Aš galvoju apie Lietuvą, Latviją ir Estiją. Aš tikiu, jos turėtų būti lygiai tiek pat svarbios kaip ir kitos tautos. Taigi, mes norėtume jūsų pasisakymo kokia yra jūsų pozicija? Mes turime pilną dokumentaciją ir mes norėtume jūsų pasisakymo šiais klausimais, kai jūs diskutuosit užsienio politiką debatuose su Prezidentu.

Carteris: Aš tikiu, jūs nenusivilsite. Vienas iš JAV rūpesčių yra, ir tai buvo pasakyta Kissingerio žmonėms, kurie buvo pasiųsti patirti nuotaikas po Kissingerio kalbų po visą kraštą, kad mūsų šalis Kissingerio-Fordo-Nixono valdymo metais atsisakė moralinių įsipareigojimų užsienio politikoje. Mes meilinau diktatūroms, mes ignoruojame žmonių teises būti laisvais, teises pasisakyti be suvaržymų, religijos laisvę... Ir kai mes nustumiame į šalį kokią tautą ar grupę, mes iš tikrųjų pažeidžiame mūsų tautinius įsipareigojimus mūsų pačių namuose. Amerikos žmonės jaučia, kad tai yra didžioji p. Kissingerio ir p. Fordo klaida. Aš manau, Kissingeris buvo labai nustebintas gilumo šių nuotaikų, kurios paaiškėjo įvairiuose pasikalbėjimuose tarp piliečių ir Kissingerio atstovų. Jus gal skaitėte aprašymus N. Y. Times ir kitoje spaudoje. Ar tie 17,000 buvo Amerikos lietuviai?

Česonis: Tai lietuviai pačioje Lietuvoje, jie pasiuntė petiją Jungtinėms Tautoms.

Carteris: O!?

Kijauskas: Ir tai J. T. visai neatrodė svarbu. Jie numetė į šalį.

Zerr: Jie net nerado reikalo patvirtinti dokumento gavimą.

Carteris: Aš pastebėjau aną dieną spaudoje teigimą, jei Fordas bus išrinktas, W. Scranton greičiausiai bus pasiūlytas valstybės sekretoriaus vietai.

Česonis: Jūs žinote, petijos pasirašymas yra bilietas į Sibirą...

Carteris: Aš žinau.

Kijauskas: Matote, ką jie padarė!

Carteris: Aš manau, tai nepaprastai drąsu iš jų pusės. Aš pirmiau netiksliai supratau. Kas atsitiktų...? Aš tikrai manau, kad mūsų vyriausybė per Jungtinių Tautų Ambasadorių turėjo patvirtinti dokumento gavimą ir turėjo padaryti viešą paramos pareiškimą.

Česonis: Aš norėčiau pridėti prie šios temos. Mūsų žmonės yra labai susirūpinę prezidento Fordo pasikeitimu. Kai Fordas buvo mažumos lyderiu JAV Kongrese, lietuviai, aš sakyčiau, jį rėmė. Jie buvo labai patenkinti jo pareiškimais liečiančiais pavergtas tautas, liečiančiais Lietuvą, Latviją ir Estiją. Bet dabar jo administracijoje ir Nixono administracijoje mes matome išskylančias negarbingas doktrinas, Helsinkio Aktą, bandomuosius Kissingerio pasisakymus, kurie buvo paskelbti Chicago Tribune apie galimą nutraukimą aneksijos nepripažinimo politikos. Tas viskas atsitiko jo administracijos metu...

Carteris: Well, man atrodo yra aišku, kad Fordas yra labai silpnas vadas. Aš galvoju, kad užsienio politikos sprendimai yra atliekami Kissingerio. Aš manau, kad Nixonas, prieš pasitraukiant iš valdžios, paskutiniaisiais mėnesiais buvo labai užsiėmęs Wattergatu ir Kissingeris savaime perėmė visišką užsienių reikalų sprendimą į savo rankas. Fordas leido tai aplinkybei tęstis ir man atrodo dėl praktiškų priežasčių jis visiškai pasitraukė iš užsienio politikos vadovavimo. Tas neturėtų būti. Yra neįmanoma per politiniusėjimus ar kitokiais būdais prieiti prie Valstybės Sekretoriaus. Tik prezidentas gali reprezentuoti visus žmones. Net ir tuomet, kada mes turėjome labai stiprius Valstybės sekretorius, pav. kada Harry Truman buvo prezidentu, jis turėjo, kaip jūs žinot, žymų Valstybės sekretorių George Marshall, jis nediktavo. Jis buvo prezidentas. Jis buvo tas, kuris kalbėjo už mūsų kraštą.

Tada nieks neabejojo, kas buvo kaltas, kai mes padarėme klaidą, arba kada padarėme pagrindinį įsipareigojimą, pav., kaip Marshallo Planą ar pagalbą Turkijai ir Graikijai. Kiekvienas žinojo, kad gal būt Marshall ar Acheson buvo projektuotojai, bet Trumanas buvo tas kuris kalbėjo už kraštą. Dabar nėra abejonės nei čia, nei užsieny, kad Kissingeris, ne Fordas kalba už visą kraštą. Jis gal būt buvo labai savo vietoje ir tinkamas kongresmanas iš 5th Michigan valstijos distrikto, ir jis, gali būti, vis yra ištikimas tiems patiems įsipareigojimams, bet jis neturi užtenkamai stiprumo ir vado ypatybių, kurios jam padėtų paskelbti ką jis darys ir kad mes pasisakysime už žmonių teisių gynimą. Kaip tik tą aš planuoju pakeisti ateinančiais metais. Ir jei aš būsiu išrinktas prezidentu, aš turėsiu labai kompetetingus asmenis man padėti užsienio politikoje. Bet aš pats būsiu atsakingas prieš jus pravesti tuos įsipareigojimus, kuriuos aš padariau šį rytą, ne koks valstybės sekretorius!

Vileišis: Gubernatoriau, mes esame labai nustebinti, kad rusų komunistas gali siųsti ką nori ir viskas yra paskleidžiama ir pasiekia adresatus. Jei mes siunčiame, kad ir paprastą geografinį žurnalą, jis paprasčiausiai yra išmetamas — nepasiekia adresato. Tai yra nevykdymas susitarimo! Kitas dalykas, pav. mums sunku suprasti, kad maža gentis, sakysime kokioje mažoje saloje su 6,000 gyventojų yra pilnateisis J. T. narys, kai 9,000,000 baltų yra pasmerkti vergijai. Mes skelbiame teisingumą ir laisvę visiems, mūsų simbolis yra Laisvės Statula. Kur ta laisvė?!

Česonis: Daktare, gubernatorius supranta...

Carteris: Aš suprantu. Kas galėtų galvoti, kad Helsinkio susitarimas buvo laisvesnis pasikeitimas žurnalais, laikraščiais, korespondencija. Tas neatsitiko. Yra tik keletas izoliuotų vietų Sov. Sąjungoje, daugiausia ten kur yra Amerikos piliečių, kur galima gauti mūsų knygas ir laikraščius be cenzūros. Aš abejoju, kad kas nors Latvijoje, Estijoje ar Lietuvoje galėtų pirkti amerikonišką leidinį, kuris Helsinkio akto vad. "Basket Three".

Jakaitis: Gubernatoriau, aš esu iš Chicago ir esu ypač susirūpinęs Marquette Parko lietuvių kolonijos ateitimi. Marquette Parkas, kaip jūs, tur būt, žinote, yra didžiausias lietuvių susibūrimas JAV. Marquette Parko problemos jokių būdu nėra tipiškos lietuviams ar Chicago. Aš norėčiau nuvežti mūsų žmonėms, mes turime maždaug 100,000

lietuvių Chicagoje, jūsų pažiūras ir sprendimus, kuriuos jūs manytumėte pasiūlyti jei būsite prezidentu, kaip sulaikyti nusikaltimų didėjimą, neramumus ir kitas Marquette Parko dilemas.

Carteris: Kaip jūs, tur būt, pastebėjote po Darbo Dienos aš bandžiau lankyti tiek dažnai kiek galėjau etnines bendruomenes, susipažinti su jų specialiomis problemomis ir reikalais.

Siame krašte auga pavojai gresia šeimoms ir bendruomenėms. Be abejo, ne, darbas apvagia mus visus, infliacija apvagia mus visus, didelis skaičius šelpiamų žmonių, paliečia mus visus. Per paskutinius aštuonerius metus kompensacijos bedarbiams pakilo 700%. Nebuvo rūpinamasi geresne sveikatos priežiūros tvarka ir naujų statybų programa, kurios yra raktas kaimynysčių stiprumui, buvo visiškai sunaikintas Nixono, kai jis atėmė lėšas. Fordas nieko nepakeitė. HUD organizacija tapo didžiausia nugyventų rajonų "savininku". Nėra jokio valdžios plano atnaujinti ar atstatyti nugyventus rajonus, ar gražinti žmones į namus. Nedirbame su kaimynysčių grupėmis sustiprinti švietimo ir sveikatos reikalus, kas turėtų stiprinti bendruomenes, ir tas man labai rūpi. Aš manau, kongresas bando rasti sprendimus, bet kiekvienu atveju, kai Kongresas paruošia atitinkamus įstatymus ir biudžeto ribose, Fordas uždeda savo "veto". Stoka jautrumo žmonių reikalams.

Aš būsiu Chicagoje sekančią savaitę, spalio 12 d., Kolumbo Dienos paradui ir aš norėčiau gauti daugiau informacijų apie Marquette Park problemas, apie kurias aš nesu informuotas. Aš matau betgi, visoje tautoje nugyventus rajonus miestuose ar sunaikintus rajonus daugiausia dėl blogos administracijos ar nenoro bendrai spręsti problemas su kaimynysčių grupėmis, kurios gali patarti kaip atnaujinti namus, ir kaip sudaryti geresnes galimybes gyventi seniems žmonėms ir pasilikti šeimose, koks yra kelias stiprinti etnines charakteristikas, kokia yra geriausia auklėjamoji sistema.

Gaila, bet aš jau turiu eiti. Leiskit man užbaigti keliais žodžiais. Aš nepretenduojau žinąs visus atsakymus į jūsų ypatingas problemas, ar problemas tų žmonių, kuriems jus vadovaujate, bet aš esu pasiryžęs išmokyti ir galvoju, kad jūs tikriausiai pastebėsite sekančiuose debatuose ketvirtadienį, ir taip pat mano pasisakymuose per du paskutinius metus apie tas pačias problemas, kurias jūs čia tik ką iškėlėte. Man

(Nukelta į 6 psl.)

PASIRINKIMAS YRA AIŠKUS

Sekančios ištraukos paimtos iš 1976 Prezidentinių debatų 1976 m. spalio 6 d.

MR. FORD:

"RYTŲ EUROPOJE NĖRA SOVIETŲ DOMINAVIMO IR NIEKAD NEBUS FORD ADMINISTRICIJOS LAIKOTARPYJE.

... Aš netikiu, kad jugoslavai save laiko Sovietų Sąjungos dominuojamais. Aš netikiu, kad rumunai save laiko Sovietų Sąjungos dominuojamais. Aš netikiu, kad lenkai save laiko Sovietų Sąjungos dominuojamais. Kiekvienas iš tų kraštų yra nepriklausomas, autonominis, turi savo teritorinį integralumą ir Jungtinės Amerikos Valstybės nepripažįsta, kad tie kraštai yra po Sovietų Sąjungos dominavimu."

MR. CARTER:

"Helsinkio akto atveju, tai galėjo būti geras susitarimas, bet mes nepriverstume įgyvendinti taip vadinamo Desket III užtikrinimą, kuris duoda teisę persikelti, susijungti šeimoms, būti laisvais, laisvai pasisakyti. Sovietų Sąjunga vis draudžia radiją Free Europe. Radijas Free Europe yra trukdomas; mes taip pat matėme labai rimtą problemą, vadinamą Sonnefeldt doktrina, kurią kaip atrodo Mr. Ford parėmė sakydamas, kad yra organinis ryšys tarp Rytų Europos kraštų ir Sovietų Sąjungos.

IR AŠ NORĖČIAU MATYTI MR. FORD ĮTIKINANT AMERIKIEČIUS LENKUS IR AMERIKIEČIUS ČEKUS IR AMERIKIEČIUS VENGRUS ŠIAME KRAŠTE, KAD TIE KRAŠTAI NĖRA UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS PO SOVIETŲ SĄJUNGOS DOMINACIJA IR PRIEŽIŪRA!"

**BALSUOKIT UŽ
JIMMY CARTER
VADĄ, PAKEITIMUI**

Šaltasis karas... (6)

Desperacijos valandos

Hitleris, kaip ir Churchillis, save laikė strategu. Skirtumas tačiau tarp jų buvo toks, kad Churchillį, nors ir sunkiai, galima buvo atkalbėti nuo nerealių sumanymų. Hitleris, Gehleno liudijimu, atsisakydavo visai svarstyti tą, kas jam nepatikdavo. Asmeniškai Gehlenas su Hitleriu buvo susitikęs tik 4 kartus. Jo paruoštą medžiagą Hitleriui referuodavo kariuomenės štabo viršininkas. Ne pasisekęs 1944 m. liepos 20 dienos atentatas prieš Hitlerį dar daugiau sustiprino jo įtarimą, kad visi karininkai nori jį apgauti ir išduoti. Žvalgybininkais jis jau seniau nepasitikėjo ir faktinai jau nuo 1944 m. vasario 12 d. visa žvalgybos priežiūra buvo pavesta Reichsführeriui SS, t.y. Himmleriui.

Gehleno skyrių Fremde Heere Ost tai mažai palietė. Jis ir toliau rašė labai liūdnus Vokietijos ateities prognozes. Taip kovo 28 d. jis išpėjo, kad sovietai ruošiasi ofensyvai visu frontu. Ofensyvos tikslas okupuoti Lietuvą, Latviją, Estiją, Lenkiją ir per Rumuniją patraukti į Vengriją, Bulgariją ir Jugoslaviją. Metų pabaigoje, pranašavo Gehlenas, sovietai stovės prie paties Reicho sienų. Tam pasipriešinti galima būtų tik labai drąsiais ėjimais, pasitraukiant iš sunkiau apginamų teritorijų. Hitleris tačiau laikėsi isiki-

besį Krimą iki gegužės mėn. Birželio 13 d. Gehlenas išpėjo, kad reikia laukti naujo puolimo tarp birželio 15 ir 20. Iš tikro, nauja sovietų ofensyva prasidėjo birželio 22 d. su 4000 lėktuvų parama. Vo kiečių kariuomenei prasidėjo desperatiškos valandos.

1944 m. spalio mėn. Gehlenas nutarė, kad karas praloštas ir reikia galvoti apie ateitį. Ją planuojant Gehlenas galėjo pasitikėti savo artimiausiais bendradarbiais. Net kai Hitleris sovietų pavyzdžiu nutarė įvesti į kariuomenę komisarų-politvados, Gehlenui pasisekė tą postą praversti majorą von Kalkreuth. Tas iš pradžių tu pareigų kratėsi, aiškindamas, kad jos nesutinka su jo krikščioniška etika. 'Kaip tik dėl aš ir paskyriau Tamsą į tą vietą', - atkirto gen. Gehlenas.

Visos štabo viršininko gen. Guderiano pastangos sustiprinti Rytų frontą nuėjo niekais, kai 1944 m. rudenį Hitleris pradėjo planuoti Ardenų ofensyvą Vakaruose. Jis ją pradėjo gruodžio 16 d. Jos laukdami, sovietai kiek susilpnino spaudimą. Svajodamas apie laimėjimą Vakaruose, Hitleris visus Gehleno pranešimus apie sovietų pasiruošimą pulti pavadino blefu. 1945 m. sausio 8 d. Gehlenas pranašavo, kad sovietai pradės pulti sausio 12 dieną ir kad, norint apginti Berlyną, reikia patiems evakuoti Rytų Prūsiją.

Iš tikro tą dieną ofensyvą pradėjo maršalas Konievas su savo pirmu Ukrainos Frontu, sekančią dieną jį pasekė Trečias Gudijos frontas, trečią dieną - Pirmas Gudijos frontas, vadovaujamas maršalo Žukovo, ketvirtą - Antras Gudijos frontas, vadovaujamas maršalo Rokosovskio.

Vienas dezertyras vokiečiams pranešė, kad Stalinas griežtai uždraudė plėšikauti Lenkijoje, bet davė laisvas rankas Vokietijos teritorijoje. Gehleno šeima, kaip ir daugelio jo kolegų, buvo kaip tik Rytų Vokietijoje, kuriai jau rimtai grėsė sovietų kariuomenė, tačiau Hitleris buvo įsakęs karių šeimas neevakuoti iš anksto. Žinia, žvalgybos organizacijai nebuvo sunku pasidirbti visus reikalingus popierius ir dokumentus. Su Vlasovo karių pagalba archyvai ir šeimos buvo pergabentos į Thueringiją.

Iš Teherano ir Jaltos konferencijų nutarimų, kurių visos detalės buvo žinomos, Gehlenas žinojo, kad Vokietija bus padalinta. Jis tačiau atsisakė tikėti, kad tai bus ir Vokietijos galas. Nors Gehlenas netikėjo, kaip daugelis vokiečių generolų fronte, kad koalicija prieš Vokietiją turėtų tuoj pat po pergalės subyrėti, jis žinojo, kad gera žvalgybos organizacija

sukurti nėra lengva ir kad tam reikės ilgesnio laiko tarpo. Už tat jis laikė savo pareigą ją išlaikyti iki to laiko, kai galės ją perduoti naujai Vokietijos vyriausybei. Kiekviena pertrauka būtų organizacijai smūgis, iš kurio sunku būtų beatsigauti. Gehlenui buvo aišku, kad Stalinas po karo nesėdės susidėjęs rankas, bet stengsis toliau plėsti savo imperiją. Tai pagaliau turės suprasti ir Vakarai.

Tą pažiūrą sustiprino ir Churchillio slapto padėties įvertinimas, kurio nuorašą Gehleno žinybai patiekė ... pačių britų žvalgyba. Mat, kiekviena žvalgybos organizacija stengiasi neužtrenkti visai durų prieš tokią pat organizacijai. Visados gali pasitaikyti, kad kontaktas gali būti abiem pusėm naudingas. Gehlenas tokį kontaktą su britais palaikė per ... britų karinę misiją Maskvoje.

Iš Churchillio memorandumo paaiškėjo, kad jis vokiečių kariuomenės būklę Rytų fronte vertino per daug optimistiškai, iš tikro ji buvo žymiai blogesnė. Churchillis iš kitos pusės neabejojo, kad sovietai Lenkiją ir kitas Rytų valstybes stengsis paversti savo satelitais. Dabar Gehlenas galvoja, kad tas do kumentas jam buvo 'pakištas' tam, kad britų žvalgyba gautų duomenų, įrodančių, kad būklė Rytų Fronte buvo nupiešta neteisingai ir kad Churchillis per optimistiškai vertino vokiečius pasipriešinimo sovietams galimybe. bet tada tai nebuvo visai aišku. Painformavęs apie tą dokumentą štabo viršininką Guderianą, Gehlenas jį atidėjo į archyvą. Jis buvo sunaikintas karo pabaigoje.

Vasario 15 d. Gehleno istaiga pradėjo keltis į Bavariją. Tuo tarpu buvo nustatyta, kad sovietai ruošiasi pulti Berlyno kryptimi tarp Goerlitzo ir Schwedt. Esamoje situacijoje sovietus galima būtų sulaukyti tik milžiniškais miškų gaisrais, kuriuos nesunku būtų pradėti. Tas pasiūlymas tačiau nebuvo Hitleriui priimtinas. Balandžio pradžioje Gehlenas išpėjo kariuomenės vadovybę, kad Karaliaučiaus ir Vienos kritimas atpalaiduos visas sovietų jėgas Berlyno paėmimui, kas jiems reikalinga ne kariniais, bet politiniais sumetimais. Hitleris tą prognozę pavadino 'visai idiotišku' ir įsakė Gehleną pašalinti iš vietos. Gehlenas po to pasisiūlė vadovauti kuriai nors likusių Vokietijos divizių, bet vėliau savo nuomonę pakeitė. Jis galėjo likti savo vietininko, kuris daug vėliau perėmė Gehleno pareigas ir Federalinėje Vokietijos Respublikoje, pulk. lt. Wessel'io patarėju. Tam reikalui jis buvo pervestas į generolų rezervą. Patarėjo pareigos jam padėjo su visu Fremde Heere Ost centru keltis į Alpių kalnų viršūnes.

(Sekančiam Nr. - Kontaktai su amerikiečiais.)

■ Laiškai Dirvai

DĖKITE DAUGIAU GRAŽUOLIŲ LIETUVAIČIŲ NUOTRAUKŲ

Su tam tikra nuostaba teko pastebėti pono Vinco Rastenio piktinimąsi jaunų lietuvių veikėjų nuotraukomis spaudoje. Per "Akiračius" — ponas Vincas Rastenis užia, kad spaudoje jis užtikio, jo nuomone, per daug jaunos mūsų visuomenės veikėjos Reginos Žymantaitės nuotraukų!

Gerbiamas Redaktoriau — dėkite kuo gausiau mūsų jaunų veikėjų nuotraukų! Jų veidai, jų šypsenos įrodo, kad lietuvių išeivijos visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla nėra vien itktai vyresniojo amžiaus žmonių privilegija. Jaunasis atžalynas, galingai ir gausiai, stoja į išeivijos veiklą ir taip perima išeivijos gyvybę.

Mūsų jaunimas gražus, fotogeniškas, patrauklus — kodėl jų atvaizdų spaudoje nedėti? Dėkite!

Jeigu kuriam veikėjui skaudu prisiminti, kad ir jis kadaise buvo jaunas, be plikės ir be raukšlių, tai dar nėra priežastis, kad jaunų veidų nuotraukos mūsų spaudoje nedėtinot!

Vacius Kulponis

NEBĖJOKIT SKIRTINGŲ NUOMONIŲ

Atnaujindamas savo prenumeratą, pridedu kuklią auką Dirvai paremti. Turiu prisipažinti, kad tiek savo turinui, tiek savo išvaizda Dirva yra pasigėrėtinas laikraštis. Jei galėčiau, tačiau, išreikšti savo kuklų pageidavimą, būtų malonu, kad Dirva nebijotų pasisakyti ir skirtingų nuomonių asmenims, nevengdama kontraversijos, kuri padaro laikraštį ne tik įdomų, bet taip pat suteikia tribūną platesniai masei skaitytojų. Tai nereiškia, kad Dirva turėtų nukrypti nuo savo nusistatytos reprezentacinės krypties. Tik kad Dirva dar labiau praplėstų savo lapus ir tiems, kurie skirtingai galvoja ar nori pasisakyti aktualiais dienos klausimais, plačiai diskutuojamais privačiuose pobūviuose. Toliau Dirva mūsų visuomenės gyvuoju veidrodžiu.

M. Žitkus, Cleveland

BIRUTININKIŲ CENTRAS IR SKYRIAI

Dirvos Nr. 35, 1976 m. rugsėjo 2 d. 13 pusl., reportaže "Lietuvos karių šeimų tradicijų tęsėjos", kur aprašoma daugiausia Clevelando skyriaus birutininkių veikla, yra išspausdinta: "Skyriai veikia savarankiškai, be vyriausio centrinio organo."

Patikslinu, kad DLK Birutės Draugijos Centro Val-

dyba yra ir veikia Statuto 30-34 paragrafų ribose nuo Pirmojo visuotinio suvažiavimo 1956 m. Chicagoje, kartu eidama ir Chicagos skyriaus pareigas.

Dabartinės DLK Birutės draugijos centro valdybos sąstatas: M. Babickienė — pirmininkė, V. Kulikauskienė — vicepirmininkė, L. Stasiūnienė — II vicepirmininkė ir išdininkė, M. Jautakienė — sekretorė ir M. Ališauskienė — kultūrinių parengimų vadovė.

Draugijos Centro Valdybos ir visų skyrių veikla išsamiai ir tiksliai aprašyta Lietuvos Didžiosios Kunigaikštienės Birutės Karių šeimų Moterų Draugijos leidiny DVIDESIMTMETYS, 1951-1971, išleistame DLK Birutės Draugijos Centrinės Valdybos Chicagoje 1973 m.

E. Songinienė,
DLK Birutės Draugijos
Centrinio Skyriaus
Spaudos Atstovė

PAŠTO PROGRESAS...

Dirvos skaitytojas Antanas Ereminas iš Thomaston, Conn., mums rašo:

"Vietoj to, kad šiandien gavus Dirvos 39 nr., mano nustebimui gavau 47 nr. iš birželio mėn., 1975 metų. Banderolė aprašyta ir labai purvina, kurią čia pridodu.

Patarkit ką daryti su paštu?"

Prie dabartinės tvarkos pašte, jokie reikalavimai nepada. Laiškų ir laikraščių pristatymas kasdien blogėja. Gera proga apie tai priminti kandidatuojantiems į senatą ar kongresą. Gal jie, vietoj besirūpinę Indija ir Afrika, pirm savo reikalus čia sutvarkytų.

PETICIJOS REIKALU

Gerbiamas p. Budvyti,

Kaip matosi iš Jūsų laiško Dirvai, š. m. rugsėjo 30 d., Nr. 39 — 10, mūsų pokalbis telefonu Jūsų neįtikino. Kadangi informacijos apie peticiją ieškote spaudoje, prašau pasiskaityti Aidus, 1974 m. Nr. 1, straipsnis "Jaunimo Peticija" ir Draugą, 1976 m. liepos 30 d., "PLB V-bos Darbai ir planai".

Taipgi noriu pastebėti, kad "Margučio" vedėjas p. Petrutis su peticija nieko bendro neturėjo, išskyrus tik tai, kad peticijos komisi-jai leido naudotis "Margučio" patalpomis.

II PLJK Peticijos
Komisijos vardu
Romas Kasparas

Skaitykit ir platinkit

D I R V A

CARTERIS...

(Atkelta iš 4 psl.)

reikia jūsų pagalbos ir paramos ir aš stengsiuos kiek galiu neapvilti jūsų. Aš manau, kad tas sustiprintų mūsų žmonėse, jei mes turėsime rezervuota įsipareigojimą išlaikyti pagrindines žmoniškumo teises visam pasaulyje, sovietuose, už geležinės uždangos — šalyse, kurios turėtų būti laisvos — ir tuo pačiu visame pasaulyje. Šie principai buvo apleisti Kissingerio vadovybės, bet jie bus sugrąžinti — su žmonių ir Kongreso pagalba Prezidentui, tada kai aš juo tapsiu. Tas dalykas yra man labai svarbus ir nežiūrint koks kraštas (Lenkija, Lietuva ar Latvija), ar kokia tauta. Principas yra tas pats. Ir tas turi būti išlaikyta, ir jeigu mūsų kraštas to nepadarys, niekas nepadarys; ir jeigu Prezidentas to nepadarys, niekas nepadarys.

Taigi, aš jaučiu didelę atsakomybę ant savo pečių, o taip ir progą, kai aš būsiu išrinktas Prezidentu, atstatyti moralinius mūsų tautos įsipareigojimus tautoms užjūriuose. Ačiū labai.

(Šį pasikalbėjimą nuo juostos nurašė ir išvertė inž. P. J. Nasvytis).

KŪRYBA IR MOKSLAS

VITAMINAS C IR SLOGA

Dr. Linus Pauling, buvęs Kalifornijos Technologijos Instituto profesorius, 1954 ir 1962 metų Nobelio premijų laureatas ir 1975 metų Jungtinių Amerikos Valstybių aukščiausio medalio už pasižymėjimą moksle gavėjas, visai nesenai kalbėdamas Amerikos chemikų suvažiavime San Francisco mieste padarė pareiškimą, kad vitaminas C yra geresnė priemonė, apsaugai nuo gripo, negu skiepai. Jis teigė, kad vitamino C didesni kiekiai imami kasdien, apsaugo žmogų nuo gripo lygiai kaip skiepai, juo labiau, kad šis vitaminas neduoda pašalinių neigiamų reiškinių. Nežiūrint, kad daug kas nesutinka su jo galvojimu, bet reikia pripažinti, kad vitaminas C yra labai

DR. D. DEGĖSYS

svarbi medžiaga mūsų organizmo normaliom funkcijom palaikyti. Aš manau, kad būtų visai pravartu, artėjant gripo ir slogų sezonui, su juo šiek tiek susipažinti.

Vitaminas C chemiškai yra vadinamas askorbine rūgštimi. Ši rūgštis yra gana gausiai randama kai kuriuose vaisiuose, augaluose ir daržovėse. Ji nėra patvarus cheminis junginys, todėl didesnis karštis arba šaltis ją suskaldo. Dėl šios priežasties, šaldytos arba virtos daržovės ir vaisiai vitamino C turi kur kas mažiau negu šviežios. Bendrai, virtos daržovės nustoja maždaug pusės vitamino C kiekio. Keptos, su lupenom bulvės išlaiko pilną vitamino kiekį, bet atšildyta bulvių košė ir palaikyta keletą valandų šiltai, nustoja visiškai vitamino C. Vitamino C trūkumas organizme sukelia ligą skorbutu vadinamą. Šios ligos požymiai yra kraujavimas iš burnos ir žarnų gleivinės bei gingivos. Dantys pradeda klėbėti ir vėliau iškrenta. Ant kojų ir kitų kūno vietų atsiranda kraujuojančios žaizdos. Kaulai susilpnėja ir lengvai lūžta. Žmogaus kūnas pradeda silpnėti ir, jeigu nėra gydomas, jis greitai miršta. Senovėje skorbutu gana dažnai sirgdavo jūreiviai. Jie praleisdami daug laiko jūroje ir nevalgę nei daržovių negaudavo pakankamo kiekio vitamino C.

Dauguma gyvulių pajėgia pasigaminti vitaminą C savo kūne, bet žmogaus organizmas jo pasigaminti negali. Sveikam stoviuui esant, žmogus privalo gauti apie 45-80 miligramų vitamino C per parą. Ligos arba didesnio sužeidimo atveju vitamino C kiekis organizme sumažėja. Jis būna panaudojamas kūno imunitetui prieš infekciją formuoti. Todėl ligos atveju vitamino C pareikalavimas organizme padidėja. Dėl šios priežasties ligoninėse ligoniniai po didesnių operacijų, nudegimų arba sužeidimų gauna gana didelių vitamino C kiekių injekcijų būdu. Vitaminas C skatina jungiamojo audinio augimą-proliferaciją. Be jungiamojo audinio proliferacijos žaizdos negalėtų užgyti. Šio vitamino įtakoje organizmo celių membranos sustiprėja taip, kad virusams būna sunkiau patekti į celės vidų. Taip pat tyrimai rodo, kad virusai vitamino C įtakoje pasidaro neaktyvūs. Vitamino C

įtakoje cholesterolis gali pavirsti į tulžies druskas, kurios tirpsta kraujyje ir tokiu būdu būna pašalintos iš organizmo. Todėl vitaminas C mažina kraujo indų sklerozę. Dr. Linus Pauling tvirtina, kad kai kurie stebėjimai rodo, jog žmonės, kurie ima didesnius kiekius šio vitamino, gauna mažiau širdies atakų. Jis taip pat teigia, kad diabetu sergantiems, vartojant vitaminą C reikalinga mažesni kiekiai insulino. Šiems jo teigimams patvirtinti duomenų kol kas mes neturime.

Nežiūrint visų čia išvardintų vitamino C gerų savybių, vis dėl to, kai kurie mokslininkai nesutinka su Dr. L. Pauling idėja, kad dideli kiekiai vitamino C yra gera priemonė išlaikyti žmogaus sveikatą. Dideli jo kiekiai, pavyzdžiui 10-30 gramų per dieną, sukelia kai kuriems žmonėms viduriavimus bei skrandžio sutrikimus. Žmonės, turintieji rūgščią šlapimo reakciją, vitamino C askorbinės rūgšties formoje priimti negali, nes ji gali sukelti akmenų formavimąsi inkstuose. Tokiais atvejais vitaminas C turi būti imamas šarminės druskos pavidale, būtent, sodium ascorbate. Turintiems šarminę šlapimo reakciją, vitaminas C yra kaip tik gera priemonė apsisaugoti nuo inkstų akmenų susiformavimo.

Mediciniškoje literatūroje yra aprašyta apie 13 klinikinių studijų iš įvairių kraštų ir įvairių klinikų darysių bandymus su vitaminu C. Kai kurios klinikos skelbia, kad pagal jų stebėjimus imant vitamino C 1 gramą per parą gripo ir slogos susirgimų skaičius sumažėjo apie 70%. Kitų klinikų stebėjimai rodo kitokius rezultatus. Būtent, pagal juos vitaminas C apsaugo tik 25% nuo gripo, gi dar kiti teigia, kad jų stebėjimais remiantis vitaminas C jokios įtakos į gripo ir slogos eigą neturi. Dr. L. Pauling sako, kad šios klinikos vartojo mažus vitamino C kiekius, todėl jie ir gavo tokius žemus rezultatus. Pagal dr. Pauling, imant 1 arba 2 gramus vitamino C į dieną 75% atveju žmogus apsisaugos nuo gripo ir slogos. Norint apsisaugoti 100% jis pataria imti nuo 10 iki 30 gramų per dieną. Toks jo siūlymas daug kam sukelia abejonę, nes tokiais kiekiais priimto vitamino C didesnė pusė būna greitai pašalinama iš organizmo. Taigi, išvadoje peršasi tokia prielaida, kad vitaminas C yra naudingas mūsų orga-

VYTAUTO JANAVIČIAUS NAUJAS KŪRINYS

Vytautas Janavičius kaip rašytojas, tur būt, pirmą kartą skaitytojams prisistatė "Literatūros Lankuose", laikraštyje, kurio redaktoriai žiūrėjo, kad į jų leidinio puslapius neprasmuktų joks nuosmūkio ženklų turis kūrinys.

Tačiau su pirmąja knyga, "Pakeliui į Atėnus", jis pasirodė tik 1962 m. Ana nedidelė, vos 82 puslapius turinti ir Evos Kubbos šauniai iliustruota knyga buvo išleista labai mažu tiražu (200 egz.), ir ją entuziastiškai sutiko tik tie kritikai, kurie kadaise būrėse "Liter. Lankuose"; kiti apie knygas mėgstantieji rašyti — nutylėjo. Kaip tą tylą reikėtų aiškintis, sunku net spėlioti. Gal dėl mažo tiražo knyga nepakliuvo į rankas net tiems, kurie apie knygas mėgsta rašyti. Gal nelietuviška (graikiška) knygos istorija nesuviliojo kritikų. O gal kliūtį pakalbėti apie V. Janavičiaus knygą sudarė ir tai, kad jos veikėjai yra daugiau ne žmonės, o pusdieviai, kurių kiekvienas nešiojasi nelengvai apčiuopiamą savo filosofiją. Tokias knygas gliaudyti nėra lengvas uždavinys.

Nuo anos knygos išleidimo praėjo 13 metų. Kai kurie rašytojai per tą laiką suspėjo savo parašytomis knygomis užpildyti net po pusę lentynos. Tuo tarpu iš Vytauto Janavičiaus 1975 m. pabaigoje susilaukėme tokios pat nedidelės (109 psl.) knygelės, kurioje dar 10 lapų yra skirta tos pačios ir aną knygą iliustravusios E. Kubbos piešiniais. Šios knygos vardas: *Nevykėlio užrašai* (paant-raštėje dar yra toks įrašas: Iš Jono Staniškio laiškų rinkinio). Škart atspaus-ta 300 egz., o išleido Henrikas Šalkauskas (spausdino Minties spaustuvė Australijoje).

Škart V. Janavičius sukasi savo lietuviškame pasaulyje, net ne svetur, o Lietuvoje karo metais, ir jo

žmonės — ano meto lietuviškasis daugiausia jaunimas. Nors kūrinys nedidelis, bet jo veikėjų charakteristikos gana aiškios, nepaisant veiksmo nutrupėjimų ir kai kurių veikėjų sukuriamų vaizdingų aforizmų (pvz., Steponas vienu metu šitaip pafilosofuoja: "Ar aš ne rakštis sveikame organizme? Kaip apie rakštį, taip ir apie mane susirenka pūliai. Viskas, prie ko prisiliečiu, virsta purvu. Kur įžengiu — užgęsta spalvos. Mano žiburį užpučia kiekvienas skersvėjis").

Nutrupėjimai ir nukrypimai nuo realistinio pasakojimo rašytojo pateisinami apysakos pradžioje: po karo pasakotojas gavęs tuos "Nevykėlio užrašus", kuriuose bus buvę dingusių puslapių, o jeigu užrašai, tai jų autorius, saky-tume, gal ir negalvojo apie viešumą, ir visi aforizmai tada darosi suprantamesni — žmogus per juos reiškė savo sielą, nepatenkintą savimi, bet sugebančią poetiškai aptarti savo santykius su aplinka. Užrašai, kita vertus, dažniausiai gi ir rašomi tik sau.

Tie užrašai yra Stepono, jauno studento, kuris, tur būt, bus žuvęs fronte, bent tokias išvadas galima daryti iš paskutiniųjų knygos puslapių. Steponas ir yra ašis, apie kurią daugiausiai sukasi pasakojimas. Jeigu ir nesakytume, kad jis keistas, tai vistik turėtume pripažinti, kad jis savo galvėjimu išsiskiria iš kitų perdėm originaliai. Kai prasideda karas, tai jis džiaugiasi, nes taika jam yra pilka kasdienybė. Jis ilgisi vokiečių karių žvilgsnių, nes norėtų dalyvauti jų žygiuose, ir jei ne motinos įtikinėjimai, tai būtų ne į universitetą stojęs, bet nuėjęs dirbti vokiečių bataliono štaban vertėju. O įsiteisęs Vilniuje, kur "pro mano mansardos langą matosi pieva, už jos Neris ir tamsus Vingio parkas", Steponas pradeda lankyti Juliją, pažįstamą iš gimnazijos laikų, merginą, kuri ir nepatenkinta jo apsilėidimu ir vėl džiaugiasi, kad jis ateidinėja. Bet Julija suveda jį su Viktorija, kuriai jis, be kita ko, papasakoja tris savo sukurta legendas — apie pirmąją brolžudystę, lietaus šokį ir erdvės laivą. Tur būt, tos legendos atstumia nuo jo Viktoriją, kuri gyvena jai patogioje realybe. Į spekuliantus išėjus-

(Nukelta į 8 psl.)

KALBOS VARGAI T. KLYGA

Rudenį pradėdant vaikus leisti į mokyklas, pagrindiniai kasdienos žodžiai turi būti namie nuolatos sava kalba įtaigojami, kad jaunimas augtų bent dvikalbis, ne vien amerikine kultūra mįsdamas. Labai svarbu išnaudoti kasdienybės progas, kad mūsų atžalų kalba neužgestų, kad gausėtų ir įvairėtų.

Štai, jau iš pat ryto pakalbinkime: labas rytas! kaip miegojai? ar gerai jauties? Ko pusryčių norėsi?

Valgydinsime kiaušinėne, duosime įvairių kruopų, tepsime duoną su sviestu arba uogiene. Gerti bus pienas, vaisių sultys, kava ar koks mišinys. Jei dar užkandos įvyniosime — tai bus priešpiečiai. Tik meskim laukan tą svetimą bulkutę ar bulką, nes turim savo žodį — bandutė.

Dažnai girdim netiksliai nusakant apsirengimą rytais: jau ir batus, ir švarką, ir kepurę užsidedame... Taip apvagiama sava kalba, nes lietuviškai nuo senovės labai tiksliai nusakoma: batus apsiauname arba auname, švarką velkamės, pirštines mauname, skarelę gobiamo, diržą juosime. O paskui per dieną drabužį dėvime, pirštines mūvime, batus avime (ne nešiojame!).

Dar neretai sumaišomos sąvokos: išeiti, nueiti, ateiti, pareiti, ypač dvi pastarosios neatskiriamos. Išdėmėtina, kad vaikai iš mokyklos tikėtai pareina, o kas nors svetimas arba draugai, kaimynai — pas juos į namus ateina.

Janavičiaus...

(Atkelta iš 7 psl.)

siam savo buvusiam draugui jis padeda gabenti prekes ir sukelia jo pyktį, kai atsisako už tai paimti atlyginimą. Kai vokiečio nušautą studentą visi laiko lietuvių pasipriešinimo okupantui auka, kuri šaukiasi protesto ir demonstracijų, jis vienas išdrįsta sakyti, kad Kęstutį nušovė juk girtas dezertyras be jokių politinių sumetimų. Taigi taisai Steponas — tiesus jaunuolis, kuris dėl to niekur ir nepritampa, greit nuo jo visi atsoka, kaip nuo nevykėlio, žmogaus, kuris nepritampa prie kitų, o prita-pęs turi ir vėl atsokti, kaip neįprastas, dėl to ir nepakenčiamas.

Kiti veikėjai yra realisti. Štai kad ir tos dvi merginos, Julija ir Viktorija. Pirmajai labai greit nusibodo Steponas, tas susivėlusiais plaukais vaikinai, kuris vis kalba apie meilę. Viktorija greit pradeda tyčiotis iš jo fantastinių pasakojimų, iš kurių kyšoja moralai. Ta aikšti mergaitė vėliau prisipažįsta, kad ir Kęstutis buvo vokiečio nušautas ne be jos kaltės (Kęstutis gestais ragino ją pasitraukti nuo vokiečio, o ji tęsė pokalbį).

Dar du spalvingi realaus gyvenimo atstovai yra Viktorijos tėvelis ir mamytė, Turint galvoje, kad pats kūrinys nedidelis, tiems antraeiliams veikėjams ne kažin kiek ir vietos tepaskirta, bet vis tiek ir iš vieno neilgo monologo, kurį jis girtas sako Steponui, pakankamai aišku, kas yra tas Viktorijos tėvelis. Tai žmogus, kuris Skuode ir Marijampolėje ėjo aukštas pareigas, paskui sėdėjo bolševikų kalėjime, o kol dirbo, tai visu atsidėjimu, nors buvęs laikomas pataikūnu. Vokiečių okupacijos metu jis atsisakė būti marionete, ir jam, atrodo, skaudžiausia ne tiek pataikūnu laikymas, kiek visiškas nevertinimas šeimoje. Viktorijos mamytė

VERTINGAS

DR. ALGIRDO BUDRECKIO

DARBAS

Šiais metais pasirodė viešumai naujas leidinys anglų kalba THE LITHUANIANS IN AMERICA. Tai dr. Algirdo Budreckio istorinis darbas. Jis tame leidinyje duodamas žinias surinko ir paruošė spaudai, o leidinį spausdino Oceana Publications, Inc.

Šiame leidinyje trumpais faktų paminėjimais yra vaizduojamas lietuvių gyvenimas ir minimų faktų

tei apysakoje kiek daugiau vietos skirta. Šios moteriškos paveikslas, palyginti, turtingas: ji įpratusi neblogai gyventi, ir jai daugiau rūpi geras butas, baldai ir patogus gyvenimas.

Okupacijų išauklėtas praktiškas žmogus yra Bronius — smulkus vaizbūnas, kuris trokšta markių, supirkinėja ir Vilniun gabena žemės ūkio gaminius, o kaimui pristatinėja pramoninius. Jam tiesi Stepono laikysena yra nepakenčiama, ir jis savo tą mokyklinių laikų bičiulį kapoja žodžiais atvėdėdamas.

Kaip retą kūrybinio pasaulio dalyvį, V. Janavičių, be abejo, reikia sveikinti už tai, kad davė naują knygą, kuri vienus skaitytojus gal patrauks neatsakytomis užuominomis, alegorijomis ir mįslėmis, kodėl veikėjai vienaip ar kitaip neįprastai prasitarė ar pasiūlydė, o kitus — tiršto realizmo puslapiais. Tai vis dėlto tokia knyga, kurią skaitydamas turi sustoti, pagalvoti ir kartais net grįžti į ankstyvesnius puslapius, kad galėtų sumegzti veiksmo siūlų galus ar suprasti veikėjus. Taigi knyga ne kasdieninė, kurioje būna viskas aišku, tik skubėk bėgti puslapiais. Nukasdienėjime, aišku, reikia ir sudėtingesnių paraišymų knygų, tokių, kaip ši V. Janavičiaus. K. Abr.

parėmimui yra duoti šaltiniai, vardu DOCUMENTS. Šie dokumentai yra platesnis vaizdavimas CHRONOLOGINĖS leidinio dalies, kuri sutvarkyta pamečiui ir kurią skaityti patogiu, lengva, sakytum, sutvarkyta laiką taupančiam skaitytojui, ar istorinės medžiagos ieškančiam, medžiagos kuriam kitam darbui. Kaip jau pats leidinio pavadinimas, sako, čia yra suregistruoti lietuvių pėdsakai šioje žemyno dalyje, kuri šiandien turi, jau nuo prieš du šimtu metų, Jungtinių Amerikos Valstijų vardą. Ir įdomiausia tai, kad lietuvių pėdsakas šiame žemyne yra net šimtu metų senesnis, negu pačios JAV.

Pirmieji atrasto Naujojo Pasaulio lietuviai buvo ne beraščiai varguoliai, o kilnieji ir mokytieji. Vėliau atvyko ir kariai — vadai net iki generolo laipsnio, dalyvavę Amerikos laisvės mūšiuose ir palikę šviesius savo vardus JAV istorijoje. Autorius mini net šešias lietuvių ateivių bangas, pakėlusias lietuvių skaičių Amerikoje per milijoną. Jei žinom, kad žmogus ne akmuo, tai galim jau ir vaizduotis milijono prieauglį... Gal su pagrindu būtų galima Ameriką ir savintis tiems, kurie gimė čia ir nebežada ieškoti ko nors geriau kitur.

Bet knyga LITHUANIANS IN AMERICA išskirtinai duoda lietuvių gyvenimo, lietuvių veikimo kalendorių vien angliškai suprantančiam, ar, šalia kitų kalbų, angliškai kalbančiam. Tai jau lietuviško gyvenimo plukdymas į taip vadinamus "plačiuosius vandenius". Tuo jis ištiesina istorinę tiesą, kuri kitų istorikų sukreivaliota, vertinant faktus ne iš deramo aukščio, o gal ir neįtaigiai.

Leidinyje THE LITHUANIANS IN AMERICA yra 174 p. storio ir pradedamas autoriaus įžanginiu žodžiu. Čia pasakoma, kad šiuo leidiniu norima supažindinti nemokančius lietuviškai su įvairiu ir spalvingu lietuvių bendruomenės gyvenimu Amerikoje, turinčiu net 300 metų amžiaus ir ryškėjusiu įvairiais pavidalais.

Autorius pats pastebi, kad šis darbas neapėmė viso lietuvių gyvenimo Amerikoje, bet jis parodo šios etninės grupės gyvumą ir guvumą tarp kitų tautybių šioje šalyje. Ir tai yra svarbu tiek pačiam lietuviui bei naudinga kitataučiui. Leidinys turi kronologinę lalį (CHRONOLOGY) telpančią 66 puslapiuose, po to eina pamečiui kronologinės dalies papildymai, pavadin-

KAZYS S. KARPIUS, gimęs 1895 m. liepos 20 d. Lietuvoje (Babcinio dvare, Babtų valsč.), miręs 1971 m. spalio 20 d. Amerikoje, Clevelande, vienas iškiliųjų tautinės srovės veikėjų, visuomenininkas, rašytojas, žurnalistas, ilgametis Dirvos redaktorius ir leidėjas, aktyviai reiškėsi bendrinių organizacijų — Amerikos Lietuvių Tarybos ir Balfo steigime ir veikime, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos, Čiurlionio Ansamblio ir kitų organizacijų garbės narys, rėmėjas ir šelpėjas. Nors praėjo jau penkeri metai nuo jo mirties, jo atlikti darbai nuolatos primena jo darbščią asmenybę, tartum jis ir šiandien tebebūtų judrus ir veiklus lietuviškojo darbo baruose, ragindamas nepailsti, kol gimtoji tėvynė Lietuva ir jos žmonės rusiškųjų okupantų spaudžiami ir teriojami.

ti DOCUMENTS, telpantys 82 puslapiuose, o be to, turi ir priedus, kuriuose yra įvairios statistinės žinios (skaičiai lietuvių), nurodomi visi lietuvių periodiniai leidiniai, išvardinamos lietuvių kultūrinės organizacijos, o taip pat didžiosios bendrinės lietuvių institucijos.

Po bibliografijos yra sudarytas knygoje minimų vardų vardynas, teikias didelį patogumą surast greit išimtinai reikalingą žinią apie asmenį.

Toks leidinys kiekvienam

mūsų visuomenininkui, o ypač visuomeninio gyvenimo visų rangų vadovams yra labai naudingas, tad ir įsigytinas su dėkingumu dr. Algirdui Budreckiui, šį darbą paruošusiam.

(Ethnic Chronology Series' Number 21. THE LITHUANIANS IN AMERICA 1651-1975, A Chronology & Fact Book, compiled and edited by ALGIRDAS M. BUDRECKIS, 1976 Oceana Publications, Inc., Dobbs Ferry, New York).

A. Diržys

ANKSTYVOSIOS LIETUVIŲ ISEIVIJOS AMERIKOJE NUVEIKTŲ DARBŲ APŽVALGINĖ

PARODA

įvyks 1976 metų spalio mėn. 24-31 dienomis
APREIŠKIMO PARAPIJOS MOKYKLŲ PATALPOSE
BROOKLYNE, N.Y.,

kurioje bus išstatyta daugiau kaip 3,000 kruopščiai surinktų, profesionaliai suskirstytų eksponatų, išdėstytų didžiojoje salėje ir kitame aukšte trijuose dideliuose kambariuose.

Visi kviečiami gausiai dalyvauti atidaryme ir savo atsilankymu pagerbti lietuvių ūkininkų sūnus ir dukras ateivius, atsidūrusius svetimoje aplinkoje, dažniausiai berančius, nemokėjusius nei kalbos, nei amato. Jų reikšmingas įnašas lietuvių išlaikymui už Lietuvos ribų per trumpą laiką virto milžiniška jėga ir akstiniu, niekiant Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo.

Programoje:

11 val. Koncelebracinės pamaldos už mirusius ir gyvus senosios kartos išeivius — veikėjus.

— Parodos atidarymas. Atidaro Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis.

— Dr. Antano Kučo, "Lithuanians in America" autoriaus, trumpa pradinė lietuvių emigracijos apžvalga.

— Parodos apžiūrėjimas, ją paaiškinant.

— Užkandžiai ir kavutė.

Lankymo valandos:

Sekmadieniais — po pamaldų iki 6 val. vakaro.

Darbo dienomis — nuo 4 iki 7 val. vakaro.

Šeštadieniais — nuo 12 iki 6 val. vakaro.

Parodos globėjai:

Apreiškimo parapijos klebonas kun. Pranas Raugaias.

Prelatas Juozas Karalius, Shenandoah, Pa.

RENGĖJAI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoma vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PAGIRNIS

DEBATAI — KETURI VEŽIMUI RATAI

Iš karto tariame — debatai reikalingi, kaip vežimui ratai. Debatai įneša pilnumą į kiekvieną svarstymą. Be debatų dalykas atrodo sausai, nepilnai, o po gerų debatų ligoninės lovoje dalykas atrodo pilnesnis, juo didesni guzai.

Debatai tarp gerų draugų baigiasi draugystės netekimu. Tai neleidžia susiformuoti šutvėms visuomenėje. Šeimoje debatai naudingi, atpuola šeimos draugas.

Debatai gali įvykti bet kur: lėktuve, automobilyje. Žmona liepia sukti kairėn, bet vyras principingai kairėn nesuka ir atkerta "niekad nebūsiu okupanto kolarantas ir savo atžalų į Vilniaus komjaunimo kursus nesiųsiu!"

Debatai gali įsiliiepsnoti simpoziume, šokių vakare, net laidotuvsė. Kalba prie karsto šeimos draugas "tebūnie tau lengva purioji žemelė!" O nabašninkas iš karsto kursto debatus: "tu, bičiuli, į mano našlę nepoksok!"

Lietuviškoji visuomenė privalo tvarkytis debatais, valdyba prieš valdybą, pirmininkas prieš pirmininką, narys prieš narį. Tik debatų pradžioj reikia sutarti kurių žodžių nenaudoti. Taip pat garantuoti fizinę neliečiamybę.

Lietuviško kaimo idilėje išeivijos mohikanai jautriai prisimena moteriškaičių debatus ant ežios, su turiniais tautosakos epitetais, su andarokų baletais.

Valstybės gyvenime be debatų nė žingsnio. Stalinas su Brežnevu debatų nemėgo, kišo debatininkus po vėlena. Bet socialistinė žemė

nepasidarė derlinga. Nesėtu rūgių žydėjimas, pagal rašytoją Bubnį, Kanadoje ir Amerikoje. Tenka maitintis kapitalistų labdarybe.

Išeivių tautos jaunimas marinamas bedebatiniuose Vilniaus komjaunimo kursuose. Todėl, jaunimui grįžus į kapitalistinį gerbūvį, atlietuvinkime jį debatiniais apetitais!

"Pagirnis" platformiškai pasisako už debatus.

Rinkiminių balsų gaudymo simbolis.

ČIA PRIĖJO KADZIULIS IR TARĖ

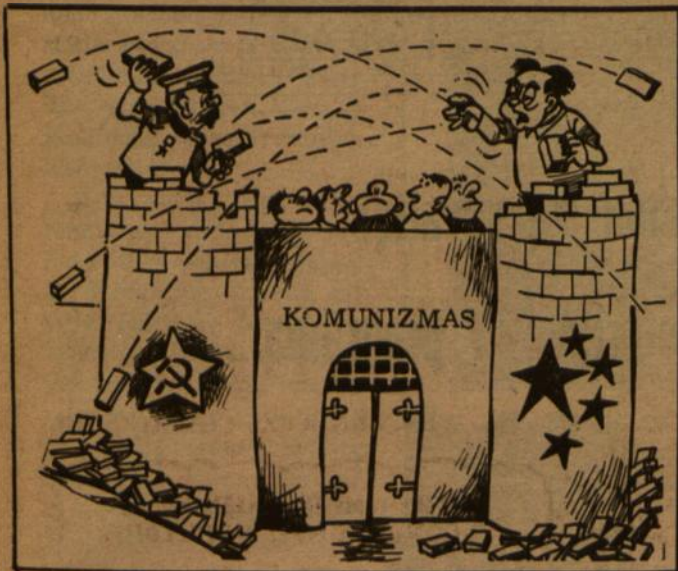
— Kryžius stato mirusiems kapinėse, — pasakė žmogus visiems žinomą tiesą.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

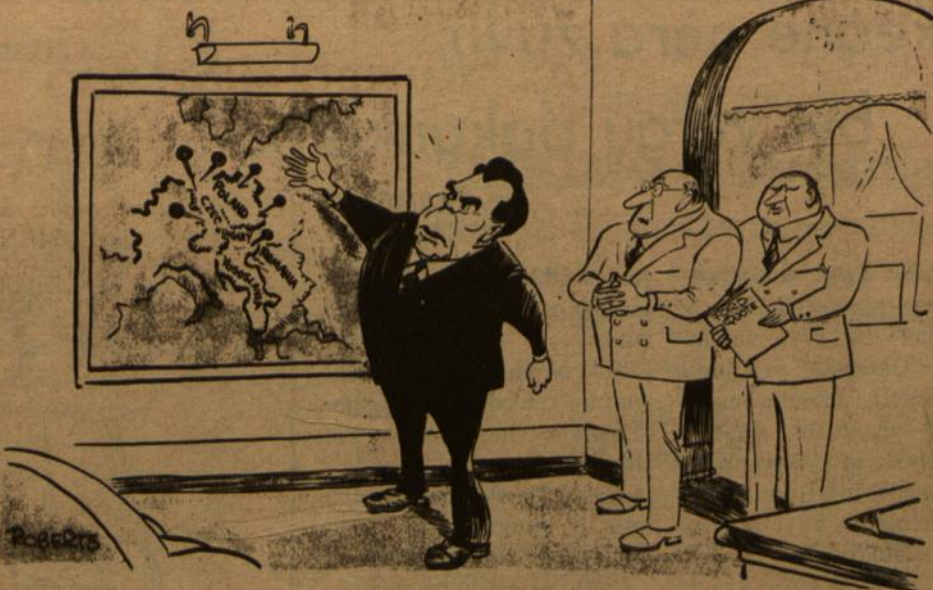
— Lietuvos mokytojai ir Lietuviškam jaunimui kryžiai pastatyti ne kapinėse, bet Dainavos stovykloje.

— Mano vaikučiai jau gerai pažįstą gyvenimą, — pasigyrė mamytė.

"DEBATAI..."

Statom Komunizmą
net debatų kupiną.
Lai kapitalizmas
Mums grūdų parūpina!

-- Keista, o aš galvojau, kad mes kontroliuojam tuos kraštus!

AUSRELĖ LICKUTĖ

PLATFORMOS

Rinkimų metais visur platformos —
Kiekvienas dedas geriausios formos:
Ar prezidentas, ar sanitaras —
Kiekvienas doras, kiekvienas geras.

Kiekvienas turi žymėtą kortą
Apie kurortą, apie abortą...
O talkininkai tuoj rodo rodą:
Kiek tas abortas balsų tau duoda?

Jei žmonės raukias, šalyn abortą.
Kalbėk karštai apie kokį sportą.
Keblius siužetus išmesk per bortą —
Laikyk kišenėj žymėtą kortą.

Stovėk kietai ant minkštos platformos,
Balsus laimės tik neaiškios normos —
O talkininkai tuoj pat parodys,
Kad sėkmingiausias dviprasmiš žodis.

Vežimas darda pirmyn dvikinkis:
Viens kuinas NATO, o kits Helsinkis.
Rinkimų menas suktybių sportas —
Čia tau atomas, čia tau abortas!

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Per metus vaikučiai matė tris tūkstančius televizijinių žmogžudysčių, du tūkstančius banko apiplėšimų ir tūkstantį pabėgimų iš kalėjimo.

— Ką tamstą parsivežei iš Vilniaus? — paklausė smalsuolis iš ok. Lietuvos grįžusiojo turisto.

Turistas mikčiojo kaip veršis.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Tobulą nebylstę.

— Kaip tikrai įsitikinti, kad žmona neištikima? — svarstė susimąstęs vyras.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Kada žmona nebesirūpina tavo ekstra viršvalandžiais ir nebekreipia dėmesio į tavo grįžimą iš darbo po vidurnaktį.

— Geriausias smunkančio dolerio investavimas pirkti kilniuosius gėrimus, — tvirtino ekonomijos žinovas.

— Tam reikalui reikia įtaisyti rūsį, — samprotavo klausovas.

Čia priėjo Kadziulis ir

savo jauną žmoną jaunavedys.

— Kaip galite įrodyti pietų gerumą? — nusijuokė skeptikas.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Įrodymas tikras, iki šiol pietų valgytojas tebėra gyvas.

APŽVALGA

Informacinė precizija

Kaip praneša "Los Angeles Herald" š. m. rugpjūčio mėn. 17 dieną — JAV ambasada Maskvoje skubiai informuoja Valstybės Departamentą apie įvykius Sovietijoje. Tarp tos informacijos perlų, pranešimas, kad "disidentas Simas Kudirka tebekalinamas Vilniaus kalėjime".

Velnių derlius

Kaip praneša "Literatūra ir menas", nr. 32, garsusis Puntukas su Dariaus ir Girėno bareljefais sulaukia vis daugiau naujų kaimynų. Vieton išrautų senų rūpintojų statomi "velniastulpai". Tai stulpai, kurių viršūnėje tupi visaip išsižergę velniai.

DIPLOMATIJOS VUNDERKINDAS

Prie žaidynių leiskit laiką —
Padariau Vietname "taiką".
Gerkit, ramūs, koką kolą —
Dovanojau jiems Angolą.

Okeane nėra žuvų, bet vergų pakanka

ST. PERMINAS

Rašome apie sovietinės prekybos absurdiškumą ir "okeanas" čia nėra vandenynas. "Okeanas" yra žuvų parduotuvių pavadinimas.

Prieš maždaug dešimtį metų Maskvoj kilo sumanymas pardavinėti vandenynuose sugautą žuvį specialiose parduotuvėse. Žvejybiniai laivai atveža krovinius iš tolimųjų vandenų ir bematant išdalina krovinius detaloms parduotuvėms. Patogu, net pelninga. Kaip Amerikoje. Kaip tarė, taip padarė.

1970 metais Maskvoj įsteigė pirmąją "Okeano" parduotuvę. Po to "Okeano" skyrėsi atsidarė Leningrade, Minske, Rygoje ir štai, šiais metais ir Vilniuje. Penkmečio bėgyje žada atidaryti net 205 "okeanus".

Vilniuje "Okeanui" suteikta "okeaniška" išvaizda: mėlynos spalvos, baltas metalas, stiklas. "Svyturio" korespondentas Vytautas Žemaitis, kelis kart mėnesio bėgyje įbėgęs į vilniškį "Okeaną", pasidalina savo įspūdžiais keturioliktame žurnalo numeryje.

Visi "okeanų" vadovai yra rusų pavardžių "specai". Rygoje — Volodinas, Vilniuje Gudkovas. Žuvų tiekimo bazės Klaipėdoje vadovas — Kuperinas.

Vilniškis "Okeanas" telpia patalpų, šaldytuvų gali laikyti 72 tonų žuvis. Atšaldytos ir vitrinose. Klaipėdos žvejų laivynas, kuriame 95% rusai jūreiviai, tapo Vilniaus tiekėju. Žuvį gauda, gal būt, prie JAV krantų, jūroje išaldo, atveža Klaipėdon. Atidarymo savaitę parduotuvė buvo užversta išaldytų žuvų prekėmis. Vilniečiai, net ir iš tolesnių miestų pirkėjai, stovėjo eilėmis, pirkto stambiais kiekiais ir... savaitei prabėgus, "Okeanas" liko be žuvų!

Sutriko tiekimas, sušlubavo žuvis parengimas pirkėjui. Mat į parduotuvę atveža žuvį nesupiaustytą, neparengtą detaliam pardavimui. Mažose ir ankštos detalės įpakavimo patalpose dirbančios kelios moterėlės nesuskumba ir gautos žuvis apdoroti. Pradėjo krauti silkes į "penkiakilogramines" dėžes! Tad kas tokias pirkto, išpirkto jas visas vienu ypu. Detalus atsivėrimas sovietų žargone vadinamas "fasavimas". Toks "fasavimas" parduotuvėje suiro pat pirmą savaitę. Jeigu prekių ir atsargų nėra, nėra kų ir "fasuoti". Jeigu atveža detaliam pardavimui neparengtą žuvį, "fasavimo" skyriaus moterėlės nesuskumba supiaustyti, susverti, padėti į vitrinas. Stovė-

jusios eilės pirkėjų pradėjo mažėti, nes dingio "Okeane" žuvis...

— Pas mus bloga su "fasavimo" patalpa, — teisinosi vedėjas Gudkovas. — Tai tikra kišenė.

Greta to skandalo paaiškėjo ir daugiau ok. Lietuvos išnaudojimo faktų.

Lietuvos gyventojams palieka apie 10% per Klaipėdą atvežamos žuvis. Visą žuvį praveža pro Lietuvą į Rusiją. Kiti alkani "okeanai" tą žuvį ir sudoroja. Kad ok. Lietuvos teritorijoje vandenyno žuvis, kaip upių bei ežerų žuvis nesulaikytų, ok. Lietuvos teritorijoje nesteigia žuvis perdirbimo įmonių. Taip Vilniaus "Okeanui" atitenka šaldyta žuvis ir mikroskopiškas kiekis konservuotos, gautos iš ma-

žų, lokaliųjų dirbtuvėlių.

Viskas paremta pripuolamumu. Grįžo laivai iš jūros, gauta šaldyta žuvis. Kelios moterėlės, "fasuotojos" plūša, kol sutvarkys keletą tonų. Kad galėtų suskubti,

smulkiais gabalais nepiaus. Penkių kilogramų dėžės, įprastas "fasavimas". Juk ir JAV nelabai kam įsiūlysi penkioliką svarų šaldytos žuvis! Šitai operuoja vilniškis "Okeanas". Kada iš-

ATŽYMETINA PROGA

- Dalinu cigarus.
- Sūnus gimė?
- Ne, po visų pavasaros svarstybių liežuvis nenudilo.
- Tokia proga imu tris!

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

NIGHT SHIFT FOREMAN
Must have 5 years experience in injection and compression mold building.

Experienced keller operator for night shift.

Experienced compression and injection mold builder for day shift.

Good fringes, apply between 8 and 5, Mon. thru Fri.
Quality Kettering Co.
267 Martine dr.
Kent, Ohio 678-2250

(42-45)

Jūs turite 18
galimybių laimėti
nuo \$20 iki \$50,000
su \$1 Double Play
bilietu

Kada jūs lošiate
50¢ Pot O'Gold
lošimą jūs galite
laimėti \$10, \$100,
\$500, \$1,000,
\$25,000, \$250,000,
netgi visą milijoną!

Išbandykite abu lošimu šią savaitę!

Ir stebėkite įdomią Ohio loterijos TV programą...
ketvirtadienį, 7:30 v.v. ir
pamatysit ar laimėjot.
Jūs galite net pats būti TV.

AD#176

SPAUDOS IR KASDIENYBĖS PANORAMA

VYT. ALANTAS

(4)

6. Kurlink pasukti

Nuo pat mūsų įsikūrimo šiame krašte mums buvo gyvas, opus ir neišsprendžiamas santykiavimo su okupuota Lietuva klausimas. Mes ir šiandien esame taip pat pasimėtę, kaip anuo metu. Mūsų spauda plačiai informuoja apie pavergtą Kraštą, bet daugiausia tik iš neigiamos pusės. Vienas kitas laikraštis skelbia Lietuvos gyvenimo faktus, bet vengia pasisakyti dėl bendravimo, kitas organas varo aršią propagandą prieš bet kokių santykių palaikymą su Lietuva ir net reikalauja baikotuoti iš ten atvykstančius lietuvių menininkus. Yra ir tokių organų, kurie nevengia plačiau pakomentuoti okupuotos Lietuvos kultūrinės bei politinės apraiškas, žinoma, lietuvišku požiūriu. Pasiskaičius mūsų periodikos neigiamą informaciją apie Kraštą, — rusifikaciją, religinį persekiojimą, ekonominį išnaudojimą, visokią priespaudą — tautietis nenorom ima galvoti, kad mūsų tauta gyvena paskutines dienas. Nežinau, kokią įspūdį daro tokia informacija jaunimui, jei jis dar paskaičiuo lietuvišką laikraštį.

Neturėjau tikslo šiame savo žodyje aprėpti tą visą labai painią ir opią problemą, o tik noriu stabtelėti ties dviem klausimais: būtent, Lietuvos menininkų pasirodymą mūsų tarpe ir mūsų pažiūrą į lietuvių komunistą.

Aš dažnai save klausiu, kas atsitiktų, jei mes draugiškai intume kviešti menininkus iš Lietuvos? Juk mes dažnai skaitome apie jų pasirodymus užsienio miestuose: kodėl jie negalėtų pasirodyti ir mūsų tarpe? Juk šiaip ar taip, be jų pagalbos mes šiandien išsiversti nebegalime: kas be liktų iš mūsų radijo valandėlių programų, jei išbrauktume gaunamą iš Lietuvos plokštelių muziką? Pagaliau, argi jie savo dainomis įdainuotų mums ir Markso ideologiją?

Kita vertus, man rodos, mums pats metas praplėsti lietuvių komunisto sampratą. Dabar mes turime galvoje Maskvai parsidavusį raudoną gaivalą, o juk dar yra ir lietuvių tautinių komunistų, kaip yra italų, prancūzų, rumunų ir kitų. Paskutinis komunistų partijų suvažiavimas rytų Berlyne aiškiai parodė tautinius komunistų skirtumus. Juk vakarų demokratijos turi savo komunistų partijas. Prieš pirmą pasaulinį karą atsirado tokie "pabaisos cicilikai", kurie buvo vi-

saip koneveikiami iš ambonų, bet paskum "įsipilietinio". Juk mums ne pats komunizmas kaip toks baisus, bet raudonasis maskolių imperializmas. Jei mes išplėstume pažiūrą į lietuvių komunistą, gal tada ir mūsų nusistatymas į okupuotus brolius pasidarytų lankstesnis. Aš komunisto nekenčiu, bet aš negaliu uždrausti savo tautiečiui teoretiškai simpatizuoti komunistinei doktrinai. Pagaliau, ką jūs darytumėte, jei atskūrusioje Lietuvoje įsteigtų komunistų partija?

7. Kas man yra Lietuva?

Baigdamas noriu pabrėžti, kad jei kam reikalinga "reorganizacija", teisingiau sakant, rekolekcijos, tai mums visiems. Besiknisdami po kasdienę rutiną, mes per dažnai pamirštame savo didžiosios misijos uždavinius. Sakau, neturėkime jokių iliuzijų: prieš mus, tremtinius ir prieš visą lietuvių tautą šiandien yra susidaręs milžiniškas frontas, sakyčiau, tylos sąmokslas nušluoti mus, kaip lietuvių, nuo žemės paviršiaus. Mums reikia mesti į kovą visus savo dvasinius bei medžiaginius resursus idant prieš tą antpuolį atsilaikytume, išsigelbėtume patys ir išgelbėtume tai, kas dar galima išgelbėti. Tai ir yra mūsų čia buvimo svarbiausias tikslas, kenčiančios tautos įpareigojimas ir įsipareigojimas, istorinio Likimo mums paskirta misija, žodžiu, kategorinis imperatyvas, būtenybių būtenybė. Kryžiuojamos tautos vaizdas neturėtų leisti mums pasimesti egoistinių, srovinų ar kitokių aistrelių

klystkeliuose, ir vergijos pančjų skambėjimas visada turėtų mums priminti tremtinio pareigas. Mes negalime išvengti istorinės atsakomybės ir neturime pamiršti negailestingo Istorijos Tribunolo sprendimo, jei neatliksime savo, kaip lietuvių tremtiniai, misijos. Arba atkaklus žygis į tautos laisvę, arba negarbinga gelionė į istorijos sąslavyną!

Lietuvių visuomenė nori vieningo darbo, kovai dėl Lietuvos laisvės reikalinga vienybė, lietuvių tautai gelbėti reikalingas susitarimas, visi suprantame, kad tik vienybė — galybė, o kur mūsų aukštųjų veiksmų vienybė? Viena pusė kaltina kitą, kita pusė kaltina pirmą ir taip be galo. Kartais aš klausiu: kas gi tie mūsų aukštieji veiksniai yra: ar lietuvių, ar mirtini priešai? Argi jie pamiršo, kad turi paklusti ne kažkokioms ideologijoms, partijų programoms ar savo ambicijoms, o aukščiausiam autoritetui — Lietuvai, kurios interesai turi būti statomi aukščiau už bet kokius kitus sumetimus. Tautos vardan visada turėtų būti surastas vieningo darbo pagrindas. Kartojau: Lietuvių Charta sako: — Tautinis solidarumas yra aukščiausia tautinė dorybė! — Kur mūsų aukštųjų veiksmų tautinis solidarumas? Kur — lietuvių tarp savęs broliai! — šūkio dvasia? Man iki gyvo kaulo nusibodo klausytis amžino erzelio, tartum, sakau, tai būtų didžiausių priešų stovykla, o ne smurto iš tėvynės išblokštų tautiečių saujelė, kuriai reikia solidarai

VLADO VAILIONIO
PARTIZANINĖ ROMANĄ

"LIKIMO AUDROSE",

vaizduojantį Dzūkijos partizanų veiklą, prašoma užsisakyti pas autorių. Knyga 344 pusl., kietais viršeliais, kaina 7 dol. Platintojams duodama 25% nuolaida.

V. Vailionis
248 Sunnyside Ave.
Munster, Ind. 46321

Maloniai kviečiame dalyvauti L.S.T. Korp! Neo-Lithuania 54 metų jubiliejiniam **MINĖJIME-BALIUJE**, kuris įvyks 1976 m. lapkričio mėn. 6 d. 7 val. 30 min. Tautinių Namų salėje, 3356 GLENDALE BLVD., LOS ANGELES, CA.

Šventės programa:

1. IŠKILMINGAS KORPORACIJOS POSĖDIS,
 2. SVEIKINIMAI,
 3. VAKARIENĖ IR ŠOKIAI.
- (Vakarienės metu ir šokiams gros LATVALOS orkestras).

Apie dalyvavimą šventėje prašome iš ankto iki 1976 m. lapkričio 1 d. pranešti: H. Balcerienei — 820-1620; E. Gedgaudienei — 399-1825; R. Jurkūnienei — 326-3077; R. Mulokienei — 368-2032; J. Rukšėnienei — 663-4502.

LST Korp! Neo-Lithuania
Los Angeles

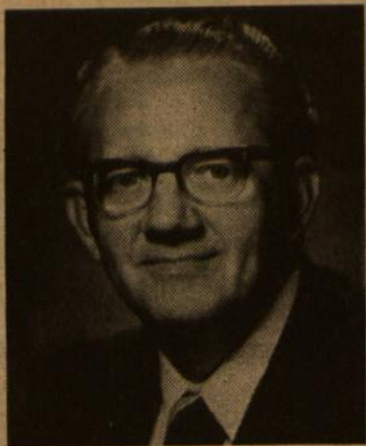
gelbėtis nuo paskendimo putojančioje svetimtaučių jūroje.

Aš noriu paklausti kiekvieną lietuvių, nesvarbu kuriame pasaulio atkraštyje jis gyventų ir kokiai konfesijai ar politinei partijai priklausytų: — Kas jam yra Lietuva? Ir tariau, kad ne taip greit susilaukčiau atsakymo, nes užklaustasis pirmiausia turėtų labai atsidėjusiai perkratyti savo sąžinę. Pagaliau, mums, gimusiems ir augusiems tėvynėje, Lietuva yra vienas dalykas, gimusiems svetur — kitas.

Aš pasakysiu, kas man yra Lietuva. Lietuva man yra dvasinis egzistencijos pagrindas, sakyčiau, inkaras, nuo kurio atitrūkęs nu-grimsčiau į svetimus vandenius ir dingčiau kaip lietuvis. Aš gyvenu savo tautos kapitalu, kurį mano tautiečiai krovė per amžius, be jo aš likčiau elgeta ir tapčiau medžiaga svetimam tautai. Kovodamas už lietuvių ir tautinę kultūrą, aš kovu už savo identitetą, už pačią savo žmogiškąją vertybę, už savo, kaip lietuvių ir žmogaus egzistenciją. Man — arba Lietuva, arba Dead End, trečios išeities nėra. Lietuvos laisvė man yra gyva, niekad negestanti vizija, suteikianti man jėgų egzistuoti, dirbti, ilgtis ir viltis mano tautos laisvės naujosios Aušros.

(Skaityta paskaita lietuvių žurnalistų sąskrydyje Chicagoje, 1976 m. rugsėjo 4 d.).

IŠRINKIT VYRĄ KURIS ŽINO ĮSTATYMAS...

ROBERT M.

LAWTHER

JUDGE

COMMON PLEAS COURT

Term Commencing Jan. 8, 1977

- 20 YEARS OF DEDICATED PUBLIC SERVICE
- MAYOR OF LAKEWOOD — 3 TERMS
- PRESIDENT, OHIO MUNICIPAL LEAGUE
- MEMBER, GREATER CLEVELAND & OHIO STATE BAR ASSNS.
- PRACTICING ATTORNEY — 23 YEARS
- ENDORSED BY FRATERNAL ORDER OF POLICE

X

ROBERT M. LAWTHER

Lawther for Judge Committee: Fred DeGrandis, Chmn., 2047 Revelly Ave., Cleveland, O. 44107

JOURNEYMEN

TOOL & DIEMAKERS

(Rate 7.07 per hour)

Must have experience on progressive die works, and be able to set up work paid BX BS major medical coverage, pension plan, 11 paid holidays, general vacation plan.

PRESTOLE EVERLOCK

1345 MIAMI ST.
TOLEDO, OHIO
419-691-2465

Equal Opportunity Employer (41-43)

WANTED JOURNEYMEN

TOOL & DIEMAKERS and BRIDGEPORT MILLING MACHINE OPERATORS

Must have job shop experience and be able to set up work from blue prints and close tolerance, for research & development work. Day work. All fringe benefits. ACE WEB TOOL & MANUFACTURING CO. 440 Stecker Dearborn, Mich. 48121 313-554-6044

(42-44)

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

ŽURNALISTINĖ POPIETĖ

L. Ž. S-gos Detroito skyriaus žurnalistų popietė įvyko spalio 9 d. Lietuvių Namuose. Atidarė pirm. Alfonsas Žiedas, pristatydamas paskaitininką, svečią iš Floridos Vilių Braženą, kuris savo paskaitoje "Lietuvos laisvės byla ir Amerikos užsienio politika" pateikė kruopščiai surinktų žinių ir faktų, kaip Amerika laikydama detentės politikos palengvą kryptą raudonųjų pusėn. Nors prezidentas žodžio detentė ir išsižadėjo, bet politikos ne. Stato rusams fabrikus, parodo grūdus, kompiuterius, sunkvežimius ir kitas įvairias gerybes, galvodamas, jei mes nesilaikysime detentės politikos, kils atominis karas. O karo Amerika bijo ir nenori. Ir jei

kas galvoja, kad rusai neatsisuks prieš davėją — klysta. Jis paminėjo tokį įvykį: Paskutinėmis karo dienomis, kuomet vokiečiai traukėsi iš Lietuvos, o rusai jau buvo netoli Kauno, visi kas tik galėjo bėgo iš Kauno. Jis sutikęs Karo muziejaus sodelyje savo kaimynę su dviem mažučiais vaikais. Ji buvo susirūpinusi, jos veidas tamsus ir paniūręs. Tačiau jos vaikui buvo linksmi, patenkinti ir kaip niekur nieko, žaidė spalvotais akmeniu-kais. Taip ir mes daug dar kur žaidžiame tais spalvotais akmeniu-kais ir nematome, kas vyksta už horizonto. Dėl prezidentų kandidatų mes nieko negalime padaryti. Jie yra parinkti partijų ir vykdo ką kongresas nutaria. Bet mes daug ką galime padaryti turėdami kontaktą su kongresmanais

ir senatoriais. Skverbkimės į politines organizacijas ir per jas veikime.

Vilius Braženas gal kiek ir pesimistiškai klausytojus nuteikė nušviesdamas Amerikos ateitį. Pastabos pabaigoje į diskusijas įsitraukė: Vytautas Alantas, Mykolas Kizis, Antanas Sukauskas, Vladas Selenis, Balys Gražulis, Alfonsas Žiedas, Jonas Švoba ir kiti. Visų jų pareiktų minčių neminėsiu. Išvada tokia: Amerika vis vien yra galinga valstybė ir rusai puliti jos nedrįs.

Valerijonas Šimkus filme "Tik stiprieji privalo..." parodė JAV ir Rusijos apsiginklavimus. Filmas yra susuktas Amerikos Saugumo Instituto. Gaila, kad tokios įdomios paskaitos pasiklausyti ir fiumo pasižiūrėti atvyko net nepilna kapa žmonių. Ir tų pačių skyriaus žurnalistų tik dalis.

Šeiminkės Anelė Žiedienė ir Onutė Selenienė atsilankiusios pavaišino kavute ir pyragais, o Liudas Selenis — gėrimais. Kepsniais joms talkininkavo: Michalina Bajerčienė, Jadvyga Grinienė, Bronė Selenienė ir Bronė Sukauskienė. Stambia piniginę auką suteikė Mykolas Balčiūnas.

Ir kavutės metu Vilius Braženas neturėjo laiko. Pasirašinėjo įsigytas jo knygas "Samokslas prieš žmoniją", kurių užtektinai turėjo parūpinęs Alfonsas Žiedas.

SUSIRINKIMAS

SLA 352 kuopos po vasaros atostogų susirinkimas įvyks lapkričio 7 d. 12 val. Lietuvių Namuose. Susirinkimas svarbus ir visi nariai prašome jame dalyvauti. Ypač tie, kurie dalyvavo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seime, Chicagoje.

LITERATOROS VAKARAS

Spalio 30 d. 7 v. v. Dievo Apvaizdos Kultūriname Centre įvyks literatūros vakaras. Jame savo kūrinius skaitys Kazys Bradūnas. Vakara rengia LB Detroito apylinkės valdyba.

ŠAULIŲ PIKNIKAS

Jūrų šaulių "Švyturio" kuopos piknikas įvyks spalio 10 d. Pilėnuose nors ir nebuvo labai gausus, bet labai linksmas ir darnus. Se-

GENERAL OFFICE CLERICAL

Immediate openings for full time positions available in our accounting office operating proficiency with a 10 key adding machine necessary, along with accuracy in detail. Typing experience desirable. Duties to include checking of branch accounting reports and other related data. Call 216-881-3006, ext. 66, between 11 a.m.-4 p.m. Monday thru Friday only. (42-47)

CLERICAL WAREHOUSE

Duties consist of counting cancelled trading stamp book and coupons. No experience needed but must be good detail and light figure work. Steady employment. Opportunity for right person. Call 216-881-3006, ext. 66, between 11 a.m.-4 p.m. Monday thru Friday only. (42-47)

sės šaulės jam buvo gerai pasirošusios ir maisto gaminių visiems užteko.

Dovanas laimėjo: Bronius Valiukėnas, Antanina Zakarkienė, Emilija Lungienė, Liudas Selenis, Petras Buksnys, Klemensas Urbšaitis, Kastulė Kirvilaitienė ir Vincas Rinkevičius.

Kuopos pirmininkas Alf. Šukis svečiams padėjo už atsilankymą ir visus pakvietė į šaulių ruošiamą tradicinį metinį balių lapkričio 6 d. 7 v. v. Lietuvių Namuose. Moterų sekcijos vadovė Angelė Šukienė padėjo šio pikniko šeiminkėms ir jų talkininkėms.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juokas Gribauskas, vedėjas

IMMEDIATE OPENING BAKERY

PRODUCTION SUPERVISORS

Brownberry Ovens, Division of Peavey Co. has an immediate openings for a 3d shift Production Supervisors, Individuals should be knowledgeable in all phases of straight dough bread processing and makeup. Experienced in Food Industries would be acceptable.

Send Resume In Confidence To:

Plant Manager

BROWNBERRY OVENS

2000 Highland Rd. Twinsburg, Ohio 44087

An Equal Opportunity Employer

(42-48)

COOKS AND BAKERS

For work in Gulf Mexico of Louisiana and Texas coast, free room and board while offshore also fringe benefits. You can work 7 days on and 7 days off or 14 days on and 7 days off or 21 days on and 7 days off. Cooks \$380 per weeks work. Bakers, \$325 for weeks work. Only qualified cooks and bakers need apply.

If interested call 504-879-3511, 7 a.m. to 4 p.m. Monday thru Friday.

We are an equal opportunity employer

(42-44)

BINDERY SUPERVISOR WORKING 2ND SHIFT

Must have knowledge of perfect binding and saddle stitching. ALSO

MUELLER BINDERY OPERATOR ON RB-5 FOR 2ND SHIFT

Expanding company — good pay and fringe benefit.

CALL R. F. BAKER
LITTLE ROCK, ARK.

501-374-0271, EXT. 70

(Between 8 am and 3 pm)

(42-45)

MOLD MAKERS

Journeyman or equivalent. Plenty of overtime at top area rates working in a well equipped mold repair dept. For a progressive plastics injection molding plant.

We also offer 10 paid holidays, paid vacation, excellent job security (no lay offs), and a refreshing small town atmosphere with an excellent school system just 35 miles southwest of Toledo.

Please send a brief resume of past work experience to:

NAPCO PLASTICS COMPANY

600 FILMORE STREET

NAPOLEON, OHIO 43545

ATTN: PETE WINNER

An Equal Opportunity Employer

(42-43)

GERIAUSIA DOVANA BET KOKIA PROGA

Rasite pas vienintelį
lietuvį kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

185 North Wabash Avenue
Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS
PUOŠNIŲ IR PASKUTINĖS
MADOS KAILIŲ!

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489

(buto)

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

IRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

Chicagos lietuviai

ANTANAS JUODVALKIS

PAGERBTAS DAILININKAS ANANTANAS RŪKŠTELĖ

Žurnalistų Sąjungos Chicago skyriaus valdyba š.m. spalio 1-10 dienomis Lietuvių Tautinių namų salėje, su rengė dailininko Antano Rūkštelės dailės darbų parodą. Dailininkas A. Rūkštelė - sukaktuvininkas, švenčias 70 metų amžiaus sukaktį ir šiam įvykiui atžymėti buvo surengta jo meno darbų paroda.

Parodos atidarymo proga buvo surengtas dail. Antano Rūkštelės pagerbimas. Pagerbimą pradėjo sk. pirm. A. Pužauskas, pasveikindamas jubilijatą ir visus svečius, o programą pravedė kvietė vicepirm. Z. Juškevičienę. Z. Juškevičienė pasiūlydama gausių svečių skaičiumi, rodančiu šiai progai ir pačiam dailininkui didelį dėmesį.

Dail. A. Rūkštelės kūryba ir nueitą gyvenimo kelią nušvietė dailininkas Mikas Šileikis. Jis džiaugėsi dail. A. Rūkštelės pastovumu ir ištikimybe tautinėms temoms. Visi išstatyti jo dailės darbai primena Lietuvos vaizdus ar istorinius įvykius. Dail. A. Rūkštelė yra geras gamtovaizdžių ir portretų tapytojas. Jo nesugundė tapymo jo meno srovės, bet liko išti-

vo gimtinės vaizdų piešėjas. Išgarsėjusios rugių gubos, dominuoja ir šioje parodoje ir berods visos jau parduotos. Baigdamas savo dail. Mikas Šileikis sveikino jubiliatą žarsiškių klubo ir savo šeimos vardu.

Sukaktuvininką dail. A. Rūkštelę žodžiu sveikino: K. Dabulevičius - Liet. karių veteranų ramovės vardu, K. Milkovaitis - Šaulių s-gos, V.

Dail. Antanas Rūkštelė dėkoja visiems jį sveikinusiems spalio 1 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose. V. A. Račkausko nuotr.

Zuzana Juškevičienė, LŽS Chicago skyriaus vicepirmininkė, pravedusi dail. A. Rūkštelės parodos atidarymą. Šalia stovi LT namų administratorius Bronius Kasakaitis.

V. A. Račkausko nuotr.

Šimkus - Vilniaus krašto liet. s-gos ir Laisvosios Lietuvos, V. Vijeikis - skautijos, P. Bučas - ALTS-gos Chicago sk., dail. V. Vaitiekūnas - Liet. dailininkų s-gos. Raštu svei-

Jubiliejinėje dail. Antano Rūkštelės parodoje susirinkę svečiai gieda "Ilgiausių metų" sukaktuvininkui, kuris sėdi dešinėje. V. A. Račkausko nuotr.

kino prof. muz. J. Žilevičius, Floridos Komitetas ir gimnaitė iš pav. Lietuvos.

Pabaigai žodį tarė ir pats sukaktuvininkas dail. A. Rūkštelė. Jis netik dėkojo rengėjams ir sveikintojams, bet pabėrė keletą minčių apie gerį, meną ir grožį. Kvietė visus į vienybę ne tik žodžiais, bet ir darbais.

Sugiedojus ilgiausių metų meninę dalį atliko solistė Praurimė Ragienė, padainavusi delias dainas, akomponuojant muz. M. Motiekaičiui. Susirinkusieji solistei nesigailėjo katučių ir priverstė bisuoti.

Akademiją uždarė rengėjų pirm. A. Pužauskas, įteikė rožių puokštę solistei ir dėkojo gausiai susirinkusiems svečiams.

Visi dalyviai buvo pavaišinti punšu, kavute ir skanumynais.

PABAIGTUVĖS

Pentktajai lietuvių tautinių šokių šventei rengti komiteto pirmininkas Bronius Juodelis, š.m. spalio 9 d. sukvietė į Jaunimo Centro kavinę visų komisijų narius pasidžiaugti švente ir atšvęsti pabaigtuves.

Potalkį atidarė Modestas Jakaitis, pasveikino gausiai susirinkusius talkininkus ir pakvietė pirmininką Bronių Juodelį tolimesniam vadovavimui. Komiteto pirm. Bronius Juodelis dėkojo visoms gausioms komisijoms už gerai atliktą darbą, įgalinusį tinkamai pravedti tautinių šokių šventę. didesniuose renginiuose neišvengiamai atsiranda šiokių tokių nesklandumų, bet tai nesutrukė paties didžiojo įvykio - tautinių šokių atlikimo. Dėkojo gen. Konsulei J. Daužvardienei už didelę talką ir apgailestavo, kad ištikusi nelaimė neleido pasidžiaugti jai pačia švente ir negali dalyvauti šiame pabaigtuvių potalkyje. Muzikams: Alfonsui Mikulskiui, Aloyzui Jurguičiui ir Algiiui Modestui įteiktos su atitinkamais įrašais plaketės. Vicepirmininkė Sofija Dziūgienė padėkojo pirm. B. Juodeliui už taip sumaniai bei tvarkingai prarvestą šventę ir įteikė menišką adresą su visų dalyvių parašais. Jonas Paštukas, jungtinio choro dalyvių vardu, tokį pat adresą įteikė to choro organizatorei Sofijai Dziūgienei. Jonas Karvelis dovanojo tautinių šokių institutui 3 kaspinus su šventės įrašais, kuriuos priėmė vicepirmininkė Galina Gobienė.

Toliau komisijų pirmininkai dėkojo savo nariams, ko-

miteto pirmininkui, o šis - komisijų pirmininkams. Tokiu būdu prasidėjo daina be galo vienas dėkojo visiems o visi vienam.

Pasibaigus padėkų srautui, komiteto pirm. B. Juodelis atskirai paminėjo garbės svečių pristatytąją Valdą Adamkų ir abi gražiasias pranešėjas: J. Cijūliene ir J. Kriaučeliūnaitę ir išreiškė padėką.

Gauti padėkos laiška iš prezidentienės Betty Ford, gubernatoriaus D. Walker, sen. C. Percy, PLB pirm. B. Nainio, Krašto V-bos pirm. A. Gečio ir kt., kuriuose šiltai atsiliepiama apie įvykusių šventę.

Lėšoms telkti k-jos narys dr. F. Kaunas pareiškė, kad jo laimikis - 2 asm. pietūs - kainavo 1400 dol., ir juos dovanoja komiteto pirm. B. Juodeliui, kad po didžio darbo ir p. Juodelienė galėtų bent vieną popietę atsipalaiduoti nuo virtuvinių darbų.

Be to, paaiškėjo, kad banketas davė netoli \$9,000 pelno, o loterija - apie \$6,000. Dar negalutiniais daviniais, šventės finansai tvarkosi palankiai ir nusimato perviršis. Pirm. B. Juodelis, padėkojęs M. Jakaičiui už jo rūpestį ir suorganizuotas vaišes, pakvietė visus dalyvius pasi- vaišinti ir pabendrauti.

UŽSKLANDAI

Apie pentktąją tautinių šokių šventę Dirva daug rašė prieš įvykį ir po įvykio. Pabaigtuvių vakare, teko privačiai išklausyti neužpelnytą priekaištą, kad Dirvoje rašant apie taut. šokių šventę, netekę užtikti Lietuvių

(Nukelta į 14 psl.)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** **MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ**

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — IŠTĖKINSITE.

P. Bučas sveikina sukaktuvininką tautininkų vardu.

V. A. Račkausko nuotr.

kimas vaizdų ir kasdieninio gyvenimo aplinkos fiksuotojas. Kai kas tikėjosi šioje parodoje pamatyti naujojo gyvenimo aplinkos - Floridos - vaizdų ir gyvenimo įvykių, bet dail. A. Rūkštelė liko ištikimas, kaip ir anksčiau, sa-

Chicagoje...

(Atkelta iš 13 psl.)

Bendruomenės vardo, vien tik buvo linksniuojamas šventės komiteto vardas. Atseit, ignoruojama LB. Kad nuraminti tuos LB superpatriotus, siūlau pasiskaityti Dirvos 1976 m. rugsėjo 30 d. 39 numerį. Ten ras paminėtą ir LB vardą.

Keista yra, kai atsiranda žmonių, kurie žiūri ne esminio dalyko ir nesidžiaugia puikiai pravestu ir atliktu renginiu, bet, anot rašytojo J. Gliados, ieško liūto uodegoje blusų. Kai kiti laikraščiai tą patį parašo, tai gerai, bet jei Dirva - tai 'gevalt'!

Tokiems ultra patrijotams siūlau pažiūrėti į šventei ruošti komiteto atspausčius blankus su visomis gausiomis komisijomis ir surasti juose LB vardą. Čia tai nesvarbu, o Dirvoje - būtina. Vargšai korespondentai lankė po komisijų posėdžius, klausėsi projektų-nutarimų ir skelbė spaudoje. Nė viename posėdyje neteko girdėti LB vardo, o tik - apie darbo ruošą ir įvykdymą; kaip sutelkti finansus, kaip sudominti visuomenę, kaip daugiau įtraukti į darbą žmonių ir dalyvių. Tada buvo gerai, o dabar, kai visas atlikta, tai pasigedo LB vardo. Mieli niekas nei vardo, nei tos garbės nenori pasisavinti ar pasidalinti. Penktąją tautinių šokių šventę įvykdė specialiai sudarytas komitetas. Ar ji sudarė Krašto Valdyba, ar jos pavedimu B. Juodelis, tokio rašto neteko matyti. Jo ir nereikia. Pavartykime šventės leidinį ir jame viską surasim ir visas bus aišku.

Visi lietuviai gali būti patenkinti ir didžiuliu tokiu šventės išpildymu ir pasisekimu.

MINĖJIMAS

Ilgametis Lietuvos gen. konsulas Chicagoje, dr. Petras Daužvardis mirė 1971 m. rugsėjo 26 d. Taigi, jau suėjo penkeri metai nuo jo mirties. Šią sukaktį paminėti ryžosi Jaunimo Centras.

Minėjimas-akademija įvyks š.m. spalio 24 d., sekma dieną, 3 val. p.p. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Paskaitą skaitys ilgametis konsulato tarnautojas ir talkininkas Lionginas Labanauskas. Meninę dalį išpildys solistė Dana Stankaitytė, solistas Algirdas Brazis ir muzikas Aloyzas Jurgutis. Užsklandai. Foto archyvas parodys filmą Dr. Petras Daužvardis'.

Po minėjimo bendros vakšės kavinėje.

Visa visuomenė kviečiama atsilankyti ir prisiminti didįjį tolerantą, Lietuvos gen. konsulą dr. Petrą Daužvardį.

MARGUTIS

Lietuviškojo radijo Margutis vadovas Petras Petrutis informuoja, kad dar nieko naujo neturi. Vis dar tebeve damos derybos ir ieškoma naujų stočių. Nėra neigiamo

atsakymo ir siūloma dar palaukti, kol atsiras laisvas pusvalandis. Petras Petrutis susirūpinęs, kad taip ilgai užtruks naujos radijo valandėlės ieškojimas. Laisvu laiku dabar dažnai talkina Jaunimo Centro renginiams.

DAILĖS DARBŲ PARODOS

Dailininko Antano Rūkštelės dailės darbų paroda praėjo dideliame visuomenės susidomėjime ir š.m. spalio 10 buvo uždaryta. Parodos metu parduota didžioji dalis jo paveikslų. Dail. A. Rūkštelė yra rėmėjas visų lietuviškų darbų ir vieną paveikslą padovanojo Dirvos vakarui. Ačiū dailininkui už dovaną. Daug kūrybingo darbo šiltoje Floridoje!

Dar dail. A. Rūkštelės parodai nepasibaigus, š.m. spalio 9 d. Čiurlionio Galerijoje, Midland taup. ir skol. b-vės patalpose, 4038 Archer Ave. atidaryta dail. V. Vaitiekūno dailės darbų paroda. Parodą atidarė ir iškilmes pravedė galerijos pirm. D. Adomaitis Dailininko kūrybą aptarė dail. M. Šileikis.

Dail. V. Vaitiekūnas taip pat švenčia 70 metų sukaktį, yra kūrybingas ir darbingas.

Paroda tęsis iki spalio pabaigos. Lankoma banko darbo valandomis.

SUSIRINKIMAS IR DISKUSIJOS

ALTS-gos Chicago skyriaus valdyba sušaukė pirmą po vasaros poilsavimo narių susirinkimą, spalio 10 d. Ji pradėjo sk. pirmininkas Petras Bučas, vedė Teodoras Blinstrubas, sekretoriavo Irena Budreckienė. Susirinkimo esminiu punktu buvo naujai kadencijai valdybos ir revizijos komisijos rinkimai. Į valdybą išrinkti: Ignas Andrašiūnas, Ona Daškevičienė, Genovaitė Maldėnienė, Donatas Stukas ir Adolfas Švažas. Naujojo penketuko vardu, A. Švažas pareiškė padėką už parodytą jiems pasitikėjimą ir kviečė visus į tolesnį darbą, talkinti tolimesnį skyriaus veiklą. Revizijos komisija perrinkta aklamatišku plėkimu — jau keletą metų darniai tas pareigas einas trejetukas: Antanas Kalvaitis, Stasys Mankus ir Kostas Ramonas.

Aptarti kiti skyriaus dienos reikalai. Perskaitytas Sąjungos Valdybos bendra raštis, kuriame tarp kitų klausimų, reiškiamas sąjungos nariams paskatinimas prenumuotiis nūn jau parengtą ir spausuvei atiduodamą sąjungos leidinį — "Tautinės minties keliu".

Susirinkimo dalyviai šiltai sutiko dr. Juozą Bartkų, ALTS garbės narį, kurio asmenišką šiame susirinkime dalyvavimą, po ilgesnio sunegalavimo, pagarsino susirinkimo pirmininkas. Taip pat susirinkimas pasveikino čia pat salėje savo dailės kūrinių pa-

rodoje esantį Antaną Rūkštelę, buv. šio skyriaus narį, nūn švenčiantį 70 metų sukaktį ir su savo dailės kūrinių atkilusį parodai Chicagoje. Susirinkimo pabaigoje P. Bučas, buv. skyr. pirmininkas, pranešė, kad dail. A. Rūkštelė, prisidėdamas prie ALTS ir Dirvos darbų naštos, paskyręs skyriaus nuožiūrai vieną savo paveikslą.

Antroje susirinkimo dalyje, dalyvaujant nemažam skaičiui svečių bei kitų sąjungos skyrių narių, prarastos diskusijos, siekiant "savybėję pasiryškinti Amerikos lietuvių nūdienę organizacinę santvarką". Diskusijų vadovas — Vytautas Kasniūnas, pagrindiniai kalbėtojai: Domas Adomaitis ir Antanas Juodvalkis.

Diskusijų vadovas nustatė kalbėjimo laiką, pagrindiniams kalbėtojams neilgiau, kaip po 15 min., o po jų pirminių pareiškimų, norintiems iš auditorijos kelti klausimus ar bendrai diskutuoti, kiekvienam skyrė neilgiau trijų minučių!

A. Juodvalkis savajame pareiškimе supažindino su Pasaulio Lietuvių Charta ir šio krašto lietuvių iškilėmis darbais, bet nelinksniaivo tos darbuotės vadovų, nei jų taktikos ir ėjimų. Jis pabrėžė, kad reikia eiti į pačią Lietuvių Bendruomenę ir reformas daryti iš vidaus įstatymais numatytu būdu, bet nedaryti revoliucijų. D. Adomaitis kritikavo Bendruomenės nesiškaiymą, dar daugiau, visišką nematymą ankstesnės mūsų išeivijos organizacijų bei jų vykdytų ir nūn vykdomų bei finansinių remiamų darbų. Pagaliau, kai LB vadovybės ir jas vienšališkai remiantieji, pasišovė visai iš gyvenimo išjungti Amerikos Lietuvių Tarybą ir josios darbo sritį monopolizuoti sau, kitaip galvojančią lietuvių rinkosi tokia bendruomenei opoziciją. Antras skaudus klausimas — bendruomenės neišiki linija santykiavime su pavergtos tautos kamienu. Šie ir daugelis kitų faktų ir privertę išeiti į gyvenimą kitos taktikos lietuvių bendruomenę ir ją tolesniam darbui įregistruoti keliolikoje JAV valstijų, atseit, visur, ten, kur randasi didesnė senosios ir naujosios lietuvių išeivijos telkiniai.

Kalbėjusieji iš auditorijos papildė bei paryškino pagrindinių kalbėtojų mintis, pateikdami naujų faktų. Visos diskusijos truko tik vieną valandą ir keletą minučių. Diskusijos vyko ramia nuotaika ir eiliniam jų klausytojui atskleidė, palginti, nemažai reiškinų, vykstančių mūsų lietuviškoje veikloje.

Apgailestaujant tenka minėti diskusijų dalyvius nemaloniai nuteikusį vieno paklausėjo išpuolį, vartojant terminus "Stalino kon-

BEKELIAUJANT

ANTANAS LAUKAITIS

SMAGUS LIETUVIŠKAS

GYVENIMAS CHICAGOJE

Bevažinėjant po didžiąją Ameriką ir belankant josios lietuviškas kolonijas, aš ne vieną kartą buvau paklaustas, kur man geriausiai Amerikoje patinka ir kur aš norėčiau geriausiai gyventi? Koks klausimas, be jokių abejonių atsakiau, kad tai būtų Chicago, tai užsienio lietuvių sostinė. Reikšmės nesudaro gana slegiantis ir daug dregmės turintis vasaros oras, žiemos sniegas, jau man gal visai ir atprastas, didžioji juodžių banga, nuo kurios jaunieji ir mokslus baigę Chicago lietuviai akademikai, bėga ir kūriasi tolimuose šio miesto priemiesčiuose, palikdami šią lietuvišką tvirtovę ginti savo tėvams ir vyresnio amžiaus tautiečiams. Ar gerai, ar blogai, aš nežinau, tačiau kol kas Marquette Parko lietuviai yra pasiryžę atremti visus priešpuolius ir savąją 69-ją gatvę ir visus joje esamus lietuviškus barus išlaikyti dar švarius ir baltus. Ne nuostabu, kad ir Gintaro Lietuvninkas, nors ir pakeitęs kojų gyslas su širdies venomis, labai greitai išbėgo iš ligoninės ir šiuo metu, nors ir su apslopintu balsu, vis sako, kad vyručiai mes nepasiduosim.

Smagus yra lietuviškas gyvenimas Chicagoje. Praėjus ir dar taip sėkmingai, paskutinei šokių šventei, šiek tiek, nors ir nelabai daug atslūgo ir visas buvęs šventės įkarštis. Visokių balsų ir nuomonių girdėjau aš apie šią puikią ir milžinišką lietuviško šokių meno šventę. Malonu, kad tikrai jokių blogų atsiliepimų ir kritikų nesigirdi, o man kaip australui, visi ir viską bando pasakyti. Gal pabaigoje trūko gražiojo "Malūno", gal veteranams po keletą kilogramų svorio nukrito, gal ne viena šokių vadovė ir daugiau raukšlelių nuo rūpesčių apturėjo,

stitucija", "politrukas"... Tokie terminai lietuvių pokalbiuose, juo labiau tautininkų gretose, neturėtų rasti vietos, nežiūrint ar pokalbių laikas ribotas ar neribotas. (vfm)

RUDENS BALIUS

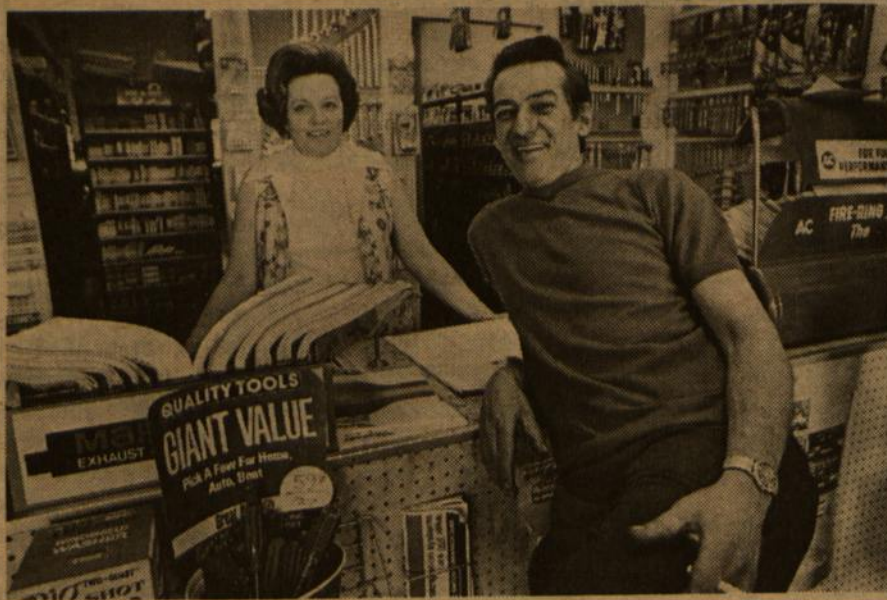
Šį šeštadienį, spalio 23 d., Lietuvos dukterį draugiją Chicagoje rengia tradicinį rudens balių, kuris paprastai praeina su dideliu pasisekimu. Bus įdomi programa, turtinga loterija ir vienas laimingasis galės su Lietuvos dukterų draugijos ruošiamą ekskursiją vykti į Meksiką žiemos metu.

ar savo plaukuose kelioliką žilų plaukų išigijo, tačiau jau šiandien, veteranai svorį papildę alučiu, raukšlės tapo magiškais kremais išlygintos, žili plaukai apdžyti, o šventė yra ir bus įrašyta į mūsų kultūrinės istorijos lapą aukso raidėmis.

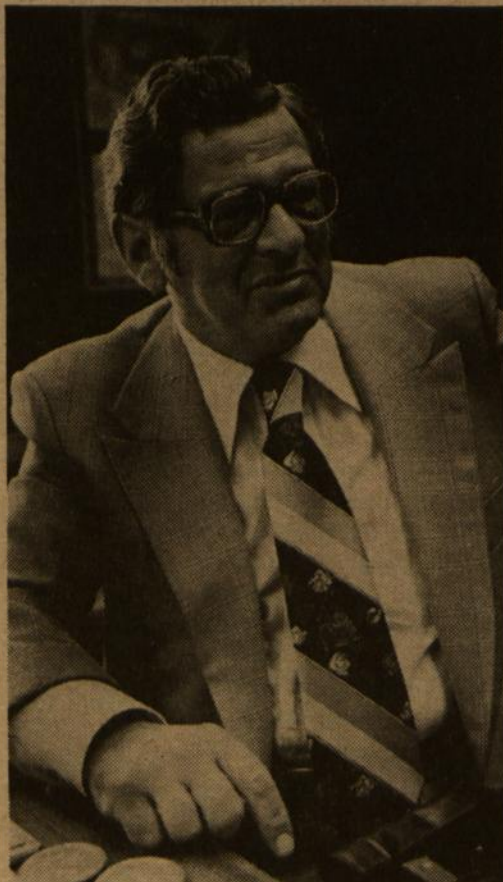
Nežinau, gal ir nevertėtų man ir dar buvusiam svečiui to rašyti, tačiau, ne pats visai vienas, bet gana daug vietinių ir svečių iš kitur buvau tiesiog prašomas iškelti ir pakritikuoti buvusį šokių šventės banketą. Turėjome ir mes Australijoje didelių balių, banketų, Lietuvių Dienų metu net siekusių virš 2000 žmonių, tačiau su pasididžiavimu aš galiu pasigirti, kad mes Australijos lietuviai galėtume pamokinti chigagiečius kaip reikia pravesti panašius didelius balius. Nemėnėsiu valgio, nemėnėsiu gana didelės kainos, nemėnėsiu gana gal nemandagių padavėjų ir kt. Tas viskas gal ir buvo neišvengiama. Tačiau jeigu žmogus, išėjęs iš karštos salės koridoriuje, kur traukia 10 balų Chicago ežero šaltas skersvėjis, turi laukti virš pusės valandos, kad gautum nusipirkti labai mažo pasirinkimo gėrimų ir dar pripiltų į plastikinius puodukus, tai jau pasiteisinimo nėra. Ir tai, negalėdamas panešti daugiau kaip tris puodukus iš karto, grįžęs atgal, žmogus ir vėl pusvalandį stok į eilutę (o aš maniau, kad jos tik Sov. Sąjungoje dar yra pasilikę) ir skersvėjyje lauk kol tapsi laimingu ir galėsi atsiimti savo duoklę. Tiek to tie gėrimai, galima ir be jų apseiti, tačiau žmogus į balių ir banketą ateini pasilinksinti, pasidžiaugti. O gi čia štai ir vėl, prasidėjo kalbų kalbėlės, pasižymėjimu įteikimas, loterijų traukimai ir kita. Nežinau kiek, bet geras laiko tarpas praėjo, kol visos kalbos buvo baigtos. Pyko mano draugai chigagiečiai, pyko daugumas svečių, pykau ir aš pats, kad baliaus metu yra daromi tokie dalykai. Ir vėl galėtume mes pamokyti chigagiečius. Gal taip sau galėtumėte atsiųsti savo atstovus į šių metų mūsų Lietuvių Dienos Melbourne. Ten tikrai nemažiau žmonių bus. Ir manau, kad kaip ir anksčiau savųjų balių ir banketų metu, mes turime savus gražius barus, kur žmogus ir bonka gali nusipirkti ir iš stiklinės išgerti ir, nusivedęs į kokteilių barą, gali savo šokėją pavaišinti, su draugo žmona

(Nukelta į 15 psl.)

"Mes negalėtumėm gauti geresnio patarnavimo, kaip mes gavome Cleveland Trust. Mr. Tisch, iš Ridge-Biddulp skyriaus, leidžia mums jaustis svarbiais", sako Mr. ir Mrs. Richard Glista. "Ar tai yra namų pagerinimo paskola, ar tik patarnavimas, jis yra kantrus ir paslaugus. Mes planuojame statyti arba pirkti namus. Aš žinau, kai ateis laikas, mes kreipsimės į Cleveland Trust dėl asmeninio dėmesio, kurį ten gauname."

Prieš ketverius metus Joseph ir Dorothy Bonasera atidarė mažą mašinų dalių krautuvę. Prekyba sekėsi, bet ne taip gerai kaip Bonaseras galvojo, kad galėtų būti. "Praėjusiais metais", sako Mr. Bonasera, "mes pristatėme visą savo finansinę apyskaitą Cleveland Trust Euclid-Ivanhoe skyriui ir prašėme patarimo. Mes persvarstėme kas buvo reikalinga prekybos pagyvinimui ir Cleveland Trust paskolino pinigus to įgyvendinimui. To pasekoje prekyba tikrai pagerėjo. Dabar aš planuoju sekantį plėtimąsi su Cleveland Trust pagalba, tai yra geras ir artimas ryšys".

"Niekas neatrodė suinteresuotas man padėti statyti, išskyrus Cleveland Trust", sakė Nursing Home vedėjas Sanford Novak. "Aš atidariau savo pirmus Nursing Home 1959 metais ir po trijų metų atidariau antrus. Bet miestas norėjo tos žemės, tai aš turėjau statyti naujoje vietoje. Aš pasakiau Cleveland Trust konkrečiai ką norėjau daryti ir jie gražiai padėjo įgyvendinti. Tai buvo nepaprasta patirtis ir aš jaučiu, kad aš už viską ką turiu, turiu būti dėkingas Cleveland Trust."

Cleveland Trust. Leiskit padėti jums visais mums galimais būdais.

Bekeliaujant...

(Atkelta iš 14 psl.)

meiliau pakalbėti. Gi balių metu jau mes išmokome tik baliavoti, o ne kalbas saky-

ti. Jeigu ir pasitaiko viens kitas žodis, tai — trumpas ir nenuobodus. Visiems pagerbimas ir kalboms turi būti atskira vieta, kai baliai ir banketai pas mus yra džiaugsmo, gero laiko ir

nervų nusiramino vieta. Pagalvokit chicagiečiai, gal kartais ir jūs mūsų pavyzdžiu galėtumėte pasekti. Manau, kad tikrai būtų daug įdomiau.

Chicago visgi lieka Chi-

caga. Labai mažai man teko praeitą kartą pamatyti patį miestą. Vis to laiko nėra. Tačiau šį kartą mano prieteliai broliai Kazlauskai gana plačiai aprodė Chicago miestą. Apžiūrėjome

aukščiausią miesto dangoraižį, jame esantį observatorijos bokštą, plaukėme Chicago upe ir vėliau iš laivo stebėjome Chicago ežero pakrančių gražiausias (Nukelta į 16 psl.)

BEKELIAUJANT...

(Atkelta iš 15 psl.)

vietoves. Praėjome pro visas linksmasias Chicagos vietoves, kurios dienos metu dar buvo mieguistos ir, daugumoje, uždarytos. Centras, daug naujų statomų didelių namų, didelis judėjimas ir miesto centre išties juodųjų kvartalai, daro ir pačią Chicagą dideliu Amerikos didmiesčiu ir rodanti patį Amerikos gyvenimo pusą: "Bėk, bėk ir dar greičiau bėk", nesvarbu, kad labai greitai nubėgi į Kazimierines, ar Tautinės kapines. Ir kas paskui?

Chicagoje būnant, per tas dvi savaites sutikau tiek savo pažįstamų ir draugų, kiek niekur kitur. Vienas iš įdomiausių mano subuvimu, buvo žurnalisto suvažiavimas - susirinkimas. Pirmą kartą nuo 1953-ųjų metų, kada aš, savo gero prieteliaus, buv. Lietuvos Aido bendradarbio ir vėliau Australijos Mūsų Pastogės redaktoriaus, šiandien jau mirusio žurnalisto Jurgio Kolakonio buvau rekomenduotas ir vėliau priimtas į Lietuvių žurnalistų Sągą. Per daugelį metų man teko įvairioje spaudoje matyti daugybę mūsų žymiųjų žurnalistų pavardžių, tačiau šį kartą aš turėjau progos asmeniškai su daugeliu jų susipažinti, artimiau išsikalbėti ir pabičiuliuoti. Malonu buvo išgirsti visų narių nutarimą išleisti Lietuvių žurnalistų Metraštį, kurį, manau, redaktorius V. Kasniūnas, su savo bendradarbiais ir tokiu "Finansiniu Genijumi", kaip J. Janušaitis, tikrai sugebės puikiai išleisti. Sėkmės jiems.

Pamatyt, sutikt ir pasisvečiuot visu savo prietelių namuose Chicagoje yra tikrai neįmanoma. Gyvenant čia reikia arba būt vedusiam, arba viengungiškos dienos čia gali būt labai greitai palaidotos. Įsivaizduok sau, barai atsidaro anksčiau net už bažnyčias, valgyklos tave skaniausiais valgiais pradeda maitinti irgi nuo ankstyvo ryto, krautuvės, kepyklos, kirpyklos, daktarai, parapijos, ligoninė ir t.t. ir, svarbiausiai, viskas lietuviška, kad net man savo australiškai angliško liežuvio nereikia laužyti ir įrodinėti amerikoms, kad čia yra ne "škas", bet "škocas", ne "šatas", bet "šotas", ne "Lithuanian - Americans", bet "American - Lithuanian" ir pan. Žmogus net stebiesi, kai ši Chicagos lietuviškoji "Laisvės Alėja", visuomet yra pilna žmonių, visur tegirdi tik sava kalba ir, svarbiausiai, kaip ir Lietuvoj, viena lietuvaitė yra gražesnė už kitą.

Sekmadienį ir tuoj po šokių šventės, čia pat esančiame "Lietuviškosios Plazos" parke stebėjau ir lietuviškąjį futbolą, susitinkant New Yorko ir Chicagos jauniams, senjorams ir pirmosioms komandoms. Įdomu ir vėl buvo pamatyti senai nematytus sportinius veidus, džiaugtis kai mano draugo V. Sabaliausko sūnus puikiai reprezentavo savo tėvo mėgstamiausią sporto šaką futbolą, žaidžiant už New Yorką. Smagu buvo matyti, kai jaunas New Yorko vartininkas Labutis nepadarė savo tėvui buv. Kauno IV-sios gimnazijos sportininkui gėdos, sulaikant taip svarbu baudinį smūgį. Malonu buvo ir vėl sutikti mūsų didįjį sporto entuziastą Algį Daukšą ir daug, daug kitų Sportinio priėmimo metu "Liths" klube ir kieme prie skanių užkandžių ir statinės alaus, keli šimtai sportininkų ir veteranų turėjo puikių prisiminimų popietę, susitinkant draugams net iš kelių pasaulio kontinentų.

Gyvenau aš ir pas savo prietelių ir buv. Australijos olimpinės komandos žeidėją St. Dargį. Daug bendrų sportinių išgyvenimų surišo mus ir jo vaišinguose namuose aš buvau kaip savas.

Gaila man tik jo puikios žmonos Juditos. Telefonai skambėjo be sustojimo. Ką gi galiu padaryti, kad tiek daug prietelių turiu čia. Nemažiau gal kentėjo ir kita mano draugo L. Traškos žmona Gražina. Vis tie "pavėlavimai", vis tie užsibuvimai ir vedusius vyrus kartais padaro viengungiais. Bet ką gi gali daryt, kai draugai susitinka jau taip retai. Net ir mano senas prietelius, buvęs australietis, Jonas Ilčiukas, "meldėsi" už mano laimingą Chicagos apleidimą, kad ir jis galėtų vėl pradėt savo darbą.

Jau antroje olimpiadoje ir Australijoje man tenka susitikti ir pabendrauti su

Mokame aukščiausią nuosimtį už santaupų pažymėjimus

6½% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6¾% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7½% įnešus \$1,000
48 mėnesiam

7¾% įnešus \$1,000
72 mėnesiam

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas oš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamas tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%)

Patogiausias taupymo būdas reguliari taupymo knygutė

Už įnašus mokame

5¼%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose

Santaupų sąskaitos apdraustos iki \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS

NAMŲ PIRKIMUI

Open
Saturdays
Closed
Mondays

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th St.

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Ave.

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Ave.

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road
(near Green)

dr. A. Ramonu. Šį kartą aplankiau ir jo puikius namus tolimesniame Chicagos priemiestyje. Namai, tai kaip ir visų daktarų yra labai puikus, tačiau visas vidaus išdekoravimas, daugybė senoviškų baldų, jų labai skoningas sustatymas jau priklauso jo puikiai žmonai Ingridai. Nors ji Australijos ir nemėgsta, visai jos net nemačiusi, nors ji ir yra "ultra patriotė amerikone", tačiau mes po ilgokų draugiškų pasikalbėjimų, dažnai nuomonėms skiriančiais, vis tiek pasilikome geri prieteliai, kai prietelių daktarą tikiu pamatyti sekančioje olimpiadoje.

Labai malonu buvo atgaivinti pažintis ir su tautinės veiklos darbuotojais I. Andrašiūnu, ruošiančiu spaudai Lietuvos prisiminimų knygą ir žinomų Chicagos "auksinių rankų" veikėju P. Vėbra. Jo turima medžio išdirbinių dirbtuvė ir jo padaryti ne tik medžio, bet ir kitų medžiagų lietuviški darbai yra labai įdomūs ir nepaprastai vertingi. Be viso to jo sugautos lydekės, paruoštos jo žuvininko prieteliaus K. Matučio yra kažkas nepaprasto.

Tikrai negalėčiau aprašyti tų visų įspūdžių, kuriuos patyriau Chicagoje. Jie niekuomet nebus mano pamiršti. Ypatingai noriu padėkoti Tautinių Namų pirm. ir mano laikraščio Dirvos leidėjų Vilties Draugijos Valdybos vicepirm. J. Jurkūnui, "Baltijos" klubo pirm. J. Andrišiūnui, Taut. Namų vedėjui B. Kasakaičiui, mano kolegai Dirvoje A. Juodvalkiui ir visiems Tautinių Namų bičiuliams už man padarytas išleistuves, kai ponios šeimininkės cepelinai tikrai negali prilygti jokiems kitiems, iki šiol pasaulyje mano valgytiems. Tos kelios drauge praleistos paskutinės valandos Taut. Namuose, tie malonūs draugiški pašnekesiai, palietė daugelį ir ne eilinių mūsų lietuviškų klausimų, tas griausmingas draugų "Ilgiausių Metų" man dar ilgai, ilgai skambės mano ausyse, visuomet primindamas, kad Chicago visuomet ir visada liks ta patį Chicago, mūsų laisvojo pasaulio lietuviškoji sostinė. Ačiū jums chigagiečiai už visą tai ką aš taip su pasigerėjimu pajutau pas jus, gi atsisveikinant aš noriu ir jus

pakviesti ir atsilankyti į jums taip mažai žinoma "Kengurų žemę" Australiją, kur, gal ir ne taip didingai, bet tikrai nuoširdžiai lietuviškai mes priimsime ir jus ir galėsime bent mažą dalimi atsidėkoti už jūsų parodytas vaišes čia. Tat iki pasimatymo ir šį kartą jau apačioje žemės, Pietų Kryžiaus krašte — Australijoje.

TOOL & DIE MAKERS
At least 5 years experience making progressive blanking dies. Excellent wages and benefits.
CURTIS INDUSTRIES
DIV. OF CURTIS NOLL CORP.
34999 CURTIS BLVD.
EASTLAKE, OHIO 44094
An Equal Opportunity Employer (42-48)

WANTED EXPERIENCED
DIESEL TRUCK MECHANIC
FOR 2ND SHIFT.
Good fringe benefits, working conditions, and top pay.
FT. WAYNE LEASING CO. INC.
Archbold, Ohio 43502
419-445-6876 (37-43)

WANTED
MASTER TOOL & DIE MAKER
Experience in Carbide grinding & progressive dies.
Apply call or write to:
LEE BIRCH GRAHAM McINTYRE or WM. L. KEADY, Jr.
ADVALLOY INC.
844 E. CHARLESTON RD.
PALO ALTO, CALIF. 94303
415-494-7174 (37-43)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubė ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamautojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

Grandinėlė užkulisyje

Erdvios YMCA East Clevelando patalpos sekmadienio popietės metu aidai nuo lietuviškų garsų. Kaip bičių avilyje, užia derinamų muzikos instrumentų dūzgesys, instruktorių balsai maišosi su jaunimo juoku, mažųjų šokėjų šūkavimais. Grandinėlės vadovas ir choreografas Liudas Sagys, niekeno nepadedamas, didžiojoje salėje stumdo kėdes ir stalus, daro tvarką. Aleksandra Sagienė Grandinėlės puošimo ir administracinio darbo stiprusis užnugarys, vaikštinėja nuo vienos susigrupavusio jaunimo grupės prie kitos, aptardama kostiumus, grimą, puošmenis, skrieja laiptais per kelis aukštus, lenktyniaudama su jaunimu. Pamažu visose patalpose prieinama prie tvarkos. Prasideda darbas.

Rūsio patalpose, baletinius šokio pagrindus dėsto Teresė Schaser. 9-11 metų berniukai ir mergaitės ritmiškai lavina savo kūną pagal instruktorės nurodymus ir pratimus pritaikytą muziką. Gaila, kad visa pamoka pravedama grynai anglų kalba, nors pati instruktorė yra lietuvaite ir visi vaikai lietuviai. Tai parengiamoji grupė, kuri dar viešai nesirodo, ir tos grupės nariai moka metinį mokestį. Toks elementarinis paruošimas ateičiai priaugina jau gerai aplankstyti šokėjus, kuriems nebereikia mokytis pagrindinių šokių žingsnių.

Antroji grupė, kuriai vado vauja Nijolė Balčiūnienė, pagal Liudo Sagio nurodymus, mokosi estradinių tautinių šokių. Repeticijos čia jau eina grynai lietuvių kalba ir, malonu pastebėti, jaunimas daugumoje ir pertraukų metu nevengia kalbėti lietuviškai. Šokėjai suvažiuoja iš įvairių Clevelando apylinkės

vietovių. Jonas Alšėnas iš Brecksville, šalia šeštadieninės mokyklos, du kartus savaitėje lanko repeticijas. Balčiūnaitė, kurios mamytė yra grupės instruktorė, pareiškė, kad smagu šokti tautiniu šokiu ir kad jie padeda valdyti kūno judesius. Renei Motiejūnaitei įdomu keliauti su Grandinėle, nors repeticijos užima daug laiko, bet rezultatai verti darbo ir pastangų. Jau treči metai kaip Grandinėlei priklauso Wolfram von Kiparski, kurio lietuvaite motina ji i repeticijas veža net 45 mylias iš Monteville, Ohio. Jis pakankamai supranta lietuviškai, labai mėgsta Grandinėlės atmosferą ir lietuvių draugus. Šitoji grupė jau save finansinai išlaiko, nes rodo viešumoje.

Vyriausioji reprezentacinė grupė, kuriai asmeniškai vadovauja Liudas Sagys, susidaro iš veiklaus, įvairiaamžio jaunimo. Čia rasime vyresniųjų klasių gimnazijų moksleivius, universitetų studentus ir jau baigusius aukštąjį mokslą jaunuolius. Algis Nagevičius, baigęs ekonomijos mokslus, grandinėlėje šoka 7 metai. Jis yra šokio mėgėjas, o per gastroles turi progos bendrauti su kitų lietuviškų kolonijų jaunimu ir tautinių šokių pagalba lavina savo kūną fiziniai. Jam, anot jo paties žodžių, 'šokis prie širdies'. Julytei Nasvytytei, kuri laikinai atsisveikino su Grandinėle, pasirusus vienerius metus Londone studijuoti dramą ir meno istoriją, tautiniai šokiai labai patinka. Algis Mainelis, po penkerių metų Grandinėlėje Clevelando Valstybinio Universiteto studentas, šalia savo pamėgimo šokti, randa Grandinėlėje tamprų bendravimą su lietuvišku jaunimu. Romas Pliodžinskis, mėgė-

Pirmosios Grandinėlės šokėjos 1953 metais. Priekyje iš kairės: V. Žilionytė, R. Staniškytė, N. Židavičiūtė ir V. Steponavičiūtė. Sėdi: G. Gulbinaitė, Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos vedėjas A. Tamulionis, Liudas Sagys, G. Mariūnaitė. Stovi: M. Mazoliauskaitė, J. Švarcaitė, akordeonistas F. Žilionis, E. Gecevičiūtė, D. Benokraitytė, G. Maciulevičiūtė, V. Titaitė ir R. Žagarskaitė.

Sustojus atsigaiivinti pakely į Baltimore... Prieky: Arūnas Čiuberkis, Rūta Giedraitytė, Marius Narbutaitis. Antroje eilėje: Alvydas Narbutaitis, Algis Urbaitis ir Daiva Marcinkevičiūtė. R. Pliodžinsko nuotr.

jas fotografas ir Prekybos Administracijos mokslų studentas, mėgsta savo energiją nukreipti į šoki. Diana Strimaitytė, studijuojanti atskaitomybės mokslus, taip pat su entuziazmu svajoja apie gastroles ir mėgsta judėti koordinuoto šokio rėmuose. Ilgiausiai Grandinėlėje šokęs yra Gintautas Neimanas - 20 metų. Dėl jo sugebėjimo vaidinti ir save išreikšti šokio forma, kai kurie šokiai yra sudaryti apie jį.

Jono Pažemio vadovaujamas orkestras artimai dirba su šokių vadovu. Orkestro tarpe matome Romą Strimaitytį, kuristuri savo pramoginę kapelą, jauną būgnininką Bob Mayers, septyniolikmetę Dalią Miškinytę su fleita ir kitus.

Sekant ilgokas repeticijas, reikia stebėtis Sagių energija ir ištverme. Jų darbas ne-

siriboja vien šokiu ir tinkama muzika bei drabužiais. Fizinis darbas, nuo kostiumų plovimo iki patalpų sutvarkymo, kėdžių, stalų stumdymo, instrumentų taisymo, iki propagandinio ir reklaminio darbo, reikalaujančio viso jų poilsio laiko, turėtų būti palengvintas šokėjų tėvų, kurie į jų rankas atiduoda savo vaikus ir tik gėrisi Grandinėlės beveik profesionaliniu pasisėkimu.

Repeticijų metu jaunimas atrodo susigyvenęs, linksmas, bet ir gan drausmingas Grandinėlės valdybą sudaro: Daiva Marcinkevičiūtė, Rūta Giedraitytė, Dalia Rydelytė ir Nijolė Mainelytė. Jos padeda vadovams koordinuoti tvarkaraščius, apskelbti pranešimus ir palaikyti Grandinėlės narių bendravimą.

Susipažinus su Grandinėlės organizacine struktūra, pradeda aiškėti ir Grandinė-

lės biudžeto reikalavimai. Stambi nuoma už 2 skirtingas patalpas, atlyginimas orkestro nariams ir instruktoriams, reklama, kelionės autobusais, išsigijimas pastovių šalutinių drabužių specialioms programoms numeriams instrumentų pataisa, scenos reikmenys, - visa tai reikalauja didokos sumos pinigų. Ponia Sagienė paaikškino, kad didžiausios pajamos gaunamos iš tėvų komiteto kasmet rengiamo Grandinėlės pavasario baliaus. Taip pat Grandinėlės patikėtinių grupė, kurioje ypatingai aktyviai reiškiasi p. Skrinkienė, renka aukas. Parengiamosios grupės tėvai moka mokestį. Koncertai taip pat duoda pajamų. Tenka ypatingai pabrėžti tą įdomų faktą, kad Grandinėlė yra pirmoji tokio pobūdžio etninė grupė, kuri yra gavusi \$1,300 paramą (grant) iš Ohio Council of Arts. Parama buvo išrūpinta Aleksandro Sagienės pastangomis.

Liudo ir Aleksandro Sagių namuose vyrauja kukliai meniškai atmosfera. Pirmoje eilėje metasi į akis a.a. dail. Vytauto Raulinaičio nutapyta siena lietuviškais motyvais. Medžio ir gintaro dirbiniai puošia sienas, o paties Sagio darbo kambario yra įmantrus medinis lietuviškas stilizuotas kryžius, kurį jam padovanojo dėkingi Grandinėlės nariai, simbolizuoja, kaip jis pats juokais pareiškė, tikrą 'kryželio nešimą'. Kalbantis su abiem Grandinėlės vadovais, malonu buvo išgirsti, kad jiedu abu griežtai pasisako dirbą tą darbą ne iš 'pasišventimo ir pasiaukojimo', kaip tai mūsų menininkų tarpe priprasta kalbėti, bet iš grynios meilės lietuviškam šokiui. 'Liudas bando, kad šokis būtų paruoštas galimai tobuliau ir originaliau, kad kiekvienas koncertas būtų išbaigtas spektaklis', aiškina Aleksandra Sagienė, 'ir aš viską darau todėl, kad mano vyras tą darbą myli'. Liudas Sagys, (Nukelta į 18 psl.)

Paskutinė pataisa prieš spektaklį. A. Sagienė ir S. Lenkauskaitė. J. Garlos nuotr.

Clevelande...

(Atkelta iš 17 psl.)

pirmojo bolševikmečio metais mokytojaudamas švenčionių gimnazijoje, buvo priverstas šokti miesto suruoštoje tautinių šokių šventėje, į kurią jį įtraukė jo dabartinė žmona, tuo metu buvusi vokiečių kalbos ir gamtos mokytoja Aleksandra Januševičiūtė. Pažintis tapo jų gyvenimo romantiniu ryšiu, 1942 metais įvykusios vedybas.

Lietuviškai visuomenei Aleksandra ir Liudas Sagiai simbolizuoja Grandinėle, o per ją ir meilę lietuviškam šokiui, per kurį kalbama į mases, nepažįstančias mūsų kultūros ir nesuprantančias mūsų kalbos.

Liudas Sagys dirba Western Reserve tyrimų laboratorijoje, kurioje analizuojamos su medicina surištos elektroninės problemos. Aleksandra Sagienė jau 23 metai dirba Harshaw Cheminės bendrovės reklaminiam skyriuje. Jos žinioje randasi gamybos procesų ir produktų aprašymai, katalogai ir visa techniška bendrovės gaminių medžiaga. Visas juodviejų atliekamas laikas, sekmdieniai, vakarai, atostogos, tenka Grandinėlei. Nežiūrint to, kad jiedu neprisipažįsta 'dirbą tėvynės labui', jų darbo vaisiai yra neįvertinamas įnašas į mūsų kultūrinę tautinės propagandos lobyną.

Aleksandra Sagienė idėja kostiumams, puošmenims ir t.t. gauna iš grynai autentiškų šaltinių: Tamošaičio, Tamošaitienės ir Lietuvos specialistų knygų. Liudas Sagys savo šokiams medžiagą ir pagrindinę choreografiją naudoja daugiausia iš Lietuvos, kurioje tautinių šokių mokslas yra aukštai išvystytas ir universitete yra tautinių šokių katedra. Negalima nesutikti su Sagio tvirtinimu, kad iš senų laikų yra užsilikę labai mažai rašytinės medžiagos, kuri padėtų įvairinti šokius. Daugumoje reikia kurti mūsų kultūrinių tradicijų dvasios rėmuose, kad šokiai liktų gyvi, dinamiški, netapdami muziejine vertybe. Netruksta Grandinėlei dėlto karčios kritikos

ir kaltinimų, dėl kurių Sagiams tenka gerokai pergyventi. Nežiūrint dabartinės padėties Lietuvoje, Sagiai jaučia, kad tauta yra gyva ir joje randasi asmenų, kurie tęsia grynai lietuvišką kultūrą nežiūrint okupanto priešpados. Tai esanti gyva mūsų tautos dalis, iš kurios tenka pasisemti medžiagos, kuri tarnauja grynai lietuviškam tikslui.

Ateinančiais metais Grandinėlei sukaks 25 metai nuo to laiko, kai Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mokyklos tuometinis vedėjas Antanas Tamulionis pakvietė Liudą Sagį, ilgametį Čiurlionio ansamblio šokėją, paruošti tautinių šokių grupę vietiniam tautybių festivaliui. Su 13 mergaičių grupe 1952 metais sėkmingai pasirodžius, prisijungė ir berniukai. 1957 metais pirmoje tautinių šokių šventėje Grandinėle dalyvavo jau gerokai apmokytą. Per ilgus metus Grandinėle, sistematingai treniruojama ir ruošiamą, tapo beveik profesionaliu vienetu. Grandinėlės pasisėkimo paslaptis, anot Sagio, glūdi 'bandyme paruošti galimai geriau techniškai, repertuaro naujume ir pastangose kiekvieną pasirodymą paversti išbaigtu spektakliu'. Liudas Sagys kiekvieną šokio choreografiją perleidžia per savo paties prizmę, nekeisdamas šokio charakterio, tik jį interpretuodamas, ieškodamas šokio minties ir ją išplėtodamas.

Liūdna buvo girdėti Liudo Sagio pasakymą, kad, jei reikėtų viską pradėti iš naujo, jis jau to darbo nesiimtų. Visuomenė duodanti publiką, tačiau kyla didelis nusivylimas atsinešimu į jų darbą, iš kurio reikalaujama išbaigtumo ir tobulumo. Sagiams nerūpi materialinės vertybės. Jų darbo vaisiuose glūdi didysis dvasinis pasitenkinimas, išgytas gan aukšta viso gyvenimo įtampos kaina.

Š.m. spalio mėn. 24 dieną, sekmdienį, 3 val. p.p. Grandinėle duoda koncertą amerikiečių publikai Cuyahoga Community Kolegijos Teatre. Savo gausiu apsilankymu parodykime ir kitataučiams, kaip vertiname savąjį

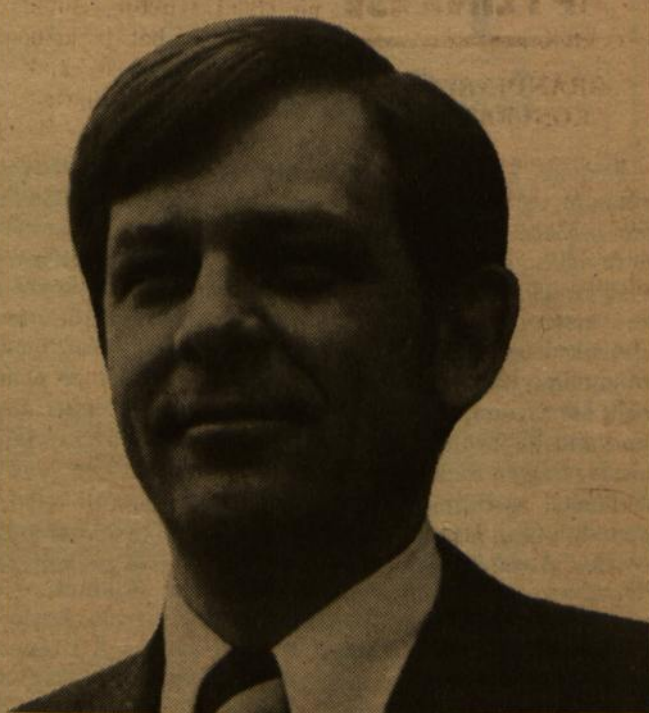
TALKA "EGLUTEI"

1950 m. Bernardas Brazdžionis ir prel. P. Juras įsteigė laikraštėlį vaikams — Eglutę. Steigėjų tikslas — Lietuvos jaunimo charakterio ugdymas ir lietuviybės išlaikymas. Turinį sudaro, pasakos, eilėraščiai, trumpi vaidinimai vaikų scenai, straipsneliai iš Lietuvos istorijos, geografijos ir literatūros. Pirmuosius devyneris metus Eglutę redagavo B. Brazdžionis, Pr. Naujokaitis, Stp. Zobarskas, Ant. Šerkšnas. Nuo 1959 metų ligi šiol Eglutės redagavimu ir visais jos reikalais rūpinasi Putnamo lietuvių seserų kongregacija. Eglutė puošni ir patraukli savo išvaizda. Spausdinama dviem spalvomis, gausiai iliustruota. Jos turinys daugiau taikomas pradžios mokyklos amžiaus skaitytojams. Šis laikraštėlis mažiesiems lietuviukams yra svarbus ir didžiai reikalingas kaip lietuviško žodžio stiprintojas šeimose ir galiausia kaip auklėtojas būsimųjų mūsų periodinės spaudos skaitytojų ir rėmėjų. Mokytojai jį naudoja lituanistinių mokyklų darbe. Mokyklų parengimuose dažnai matome scenos veikalelius paimtus iš Eglutės. Šeimose jaunieji skaitytojai išmoksta deklamuoti eilėraščių ir pasakų, patarlių bei mįslių iš Eglutės puslapių.

Peržengusi sidabrinio jubiliejaus slenkstį ir bebigianti 26-sius savo našaus darbo metus, Eglutė, lygiai kaip ir kiti lietuviškieji laikraščiai, turi nuolatinių pi-

šokių ir to šokio darbuotojų pastangas. Pažvelgus į užkulisį, pasidaro skaudžiai gyva kiekviena įtempta spektaklio minutė, išryškėja kiekvienas tvarkingo drabužio klostas, kiekvienas grakštus ir gracingas žingsnis... Tai ilgų darbo valandų rezultatas — tiek iš Liudo ir Aleksandro Sagių, tiek iš mūsų šaunaus jaunimo pusės. Kiekviena spektaklio minutė — tai jų bendro darbo ugnies trumpa, bet žavi kibirkštis.

Being a true friend to all nationalities has always been a Voinovich tradition.

for COUNTY COMMISSIONER

George V.

Voinovich

Endorsed by more than 40 nationality groups.

Voinovich for Commissioner Committee
Robert Wending, Treas., 1275 Overlook Rd., Lakewood, O. 44107

niginių rūpesčių. Juk prenumeratorių skaičius nedidelis, o išlaidos popieriui, spaudai ir paštui tolydžio auga. Tat savaime suprantamas reikalas Eglutę iš šalies paremti ir tuo būdu įgalinti jos leidėjas duoti skaitytojams vertingą ir gražų laikraštėlį. Tam tikslui daugelyje lietuvių kolonijų telkiama Eglutei parama. Ir Clevelando lietuviai kiek aplinkybės leidžia Eglutei paramos suteikia.

Šiuo metu Clevelande veikia Eglutei remti komitetas, kurs š. m. lapkričio 6 d. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salėje ruošia solistės G. Čapkauskienės koncertą. Tame koncerte dalį programos atliks ir pianistas Vytautas Puškorius. Clevelando visuomenė, kuri ne kartą yra girdėjusi iškiliosios ir populiarios solistės dainavimą, ir ši sykį turės progą pasidžiaugti aukštos klasės dainos menu ir jauno pianisto piano muzika. Kiek teko patirti, abu menininkai jiems tokiu

atveju priklausantį hoorarą žadėjo skirti Eglutei. Atrodo, kad šiam reikalui ir visų lietuvių palankumas yra garantuotas. Geros sėkmės!

(pk)

DRAUDIMAS JUMS IR JŲSŲ ŠEIMAI

Prieš perkant naują, ar atnaujinant turimą draudimą kreipkitės pas mane ir tikrai įsitikinsite, kad State Farm draudimas yra geriausia vertė prieinama kaina.

KĘSTUTIS GAIDŽIONAS
28801 Lake Shore Blvd.
Willowick, Ohio 44094
Įstaiga 943-1202.
Namai 731-1078

JOURNEYMAN PLUMBER
Company serving the "Top of Texas" for over 25 years is looking for a Journeyman plumber interested in permanent employment. Must be hard worker, dependable and sober. Guaranteed 40 hours plus overtime. Transportation to & from work, paid vacation and health insurance are just a few of the excellent benefits. Call MALCOLM HINKLE, person to person collect.

806-669-7421,
Pampa, Texas 79065

(38-43)

MARY ROSE OAKAR

DEMOCRAT FOR U.S. CONGRESS — 20TH DISTRICT

KVIEČIA JUS Į

POLKA FESTIVAL

PRISTATO GARSŲJĮ

"INVICTAS"

OF PENNA.

PENKTADIENĮ, SPALIO 22 D.

NUO 9 VAL. VAK. IKI 1 VAL. RYTO.

MAISTAS IR GĖRIMAI GAUNAMI.

ST. JOSAPHAT ASTRODOME

5720 State Rd., Parma Ohio

Donation: \$2.50 at Door

Chmn.: STEVE HOLOWCZAK, 3317 Louisiana Avenue, Cleveland, Ohio. Phone 741-1017

RE-ELECT DEMOCRAT
MARK

M'ELROY

COUNTY RECORDER

"The most modernized Recorder's office in the U.S.A."

Geo. F. Sebold, Chmn., 3240 West Blvd

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

GRANDINĖLĖS KONCERTAS

Pilnos programos "Grandinė 76" koncertas Clevelande įvyks sekmadienį, spalio 24 d., 8 val. p. p. Cuyahoga Community Kolegijos Teatre, 2900 Community College Avenue. Šį teatrą Grandinė 76 pasirenka savo naujų programų pastatymams jau kelintą kartą dėl tinkamos scenos ir gerų, spektakliui reikalingų teatrinių įrengimų. Šiais metais koncertą remia Ohio Council of Arts. Grandinė 76 yra pirmoji etninė grupė Ohio valstybėje, gavusi iš Council of Arts tiesioginę paramą liaudies meno programos paruošimui.

Bilietai gaunami pas visus Grandinė 76 narius ir pas Kazimierą Marcinkevičių tel.: 371-4635 arba sekmadienį po pamaldų Dievo Motinos Nepaliaujamos Pagalbos parapijos žemutinėje salėje.

ATITAIŠYMAS

Spalio 14 d. Dirvos nr. dr. A. Butkaus straipsnyje: "LB Tarybos prezidiumas energingai imsis likviduoti LB skilimą" įsivėlė korektūros klaida, kuri iškreipė straipsnio mintį.

Vietoje "išrinkti" turėjo būti "išrinktas" ir vietoje "prezidiumo" — prezidentas". Tad teisinga straipsnio mintis turėjo būti: "Pagaliau naujai išrinktas JAV prezidentas pareigas perima po dviejų mėnesių. Nejaugi mūsų Bendruomenės reikalai yra komplikuočiau, kad jos valdžios perėmimui reikia virš pusmečio?!"

• **Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.**

BALFO VAJUS

Balfo Clevelando skyrius jau pradėjo tradicinį šalpos reikalams aukų vaju.

Šalpos reikalingų brolių ir sesių yra nemažai, ne tik Lietuvoje, Suvalkų trikampyje, bet ir kituose pasaulio kraštuose. Balfas jau 36 metai, kaip ištisia į vargą patekusiems lietuviams pagalbos ranką. Nepamirškime, kad pagalbą jie suteikė ir mums!

Tad ilgai nelaukdami, atsiliepkite į mūsų prašymą ir savo dosnią ir širdingą auką siųskite Balfo Clevelando skyriaus išdininkei Onai Jokūbaitienei, arba įteikite bet kuriam skyriaus valdybos nariui.

Jūsų patogumui, aukas galima įteikti ir abejose lietuvių parapijose po sumos: šv. Jurgio parapijos salėje aukas priims Antanas Styra, o Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos kavinėje Kazys Gaižutis.

Už Jūsų gausią auką iš anksto tariame ačiū!

Clevelando Skyriaus
Valdyba

• **George Vainovich**, apskrities kontrolierius, bus pagerbtas spalio 29 d. Slovėnų Auditorijoje ruošiamame tautybių polkų orkestrų vakare. Gėrimai ir užkandžiai bus veltui. Prie įėjimo skiriama auka. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti.

• **Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.**

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN

DEVILIEG/OPERATORS

Experienced on numerical controlled machines. Must be able to set up for 1st & 2nd shifts. Steady work. Liberal policies & fringe benefits, and uniforms.

NON-FERROUS

21721 Tungsten Rd.

Cleveland, Ohio

216-531-3585

(34-43)

APLANKYKIT VILNIŲ IR SAVO PAŽISTAMUS 1977 METAIS!

SUSITARKIT DĖL SAVO KELIONĖS CLEVELANDE

Praleiskit 5 dienas Vilniuje, 1 dieną Kaune, 1 dieną Maskvoje ir 1 dieną Amsterdame.

Viskas, įskaitant kelionę lėktuvu iš New Yorko, viešbučiai, žymesnių vietų apžiūrėjimas, maistas ir persikėlimai — tikrai \$792.00.

Išvykstama 1977 m. balandžio 1, 15 ir 29 d.d.

Dėl informacijų ir rezervacijų prašom kreiptis į

KOLLANDER WORLD TRAVEL, INC.

589 EAST 185TH ST.

CLEVELAND, OHIO 44119

TEL. (216) 692-2225

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.

Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

DMNP parapijos rudens šventėje Clevelando ramovėnų choras atliekant meninę programą. Apačioje šventės dalyviai stebi įvygiuojančius jaunuosius Grandinė 76 šokėjus.

J. Garlos nuotr.

Sėkminga parapijos rudens šventė

Kada gamta pasipuošė įvairių spalvų varsomis, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapija subūrė visus savo narius į rudens šventę.

Ši tokiu užsimojimu ruošė šitokiu užsimojimu ruošimui ir suartėjimui apie tūkstantį parapijiečių. Neveltui tokiame renginiui bendrom jėgom darniu bendradarbiavimui dirbo aštuoniolika parapijų veikiančių organizacijų. Tad pagrindinis tikslas ir buvo suartinti ir tiesti brolišką ranką vieni kitiems, bei pasidžiaugti bendrais laimėjimais.

Parapijos klebonas kun. G. Kijauskas S. J. visa širdimi atsidavęs jau treči metai kai dirba šioje parapijoje pastoracinį darbą. Pradedamas šventė šv. Mišiomis, kuriom koncelebravo kun. L. Zaremba S. J. ir kun. J. Kidykas S. J., savo pamokslu kaip tik pabrėžė, jog turime visi drauge semtis stiprybės, nuoširdžiai bendradarbiauti vieni su kitais bei gyventi meilėje, tuo atsieksime mums skirtą misiją šioje žemėje. Taip turime nešti Kristaus dvasią į savo šeimas, savo bendruomenę bei tautą. Šv. Mišių aukos metu labai įspūdingą vaizdą sudarė prie altoriaus nešami vienybės bei Dievo dosnumo simboliai, kaip rugių varpų vainikas, duona iš Lietuvos ir lietuviška koplytelė. Šiom iškilmingom šv. Mišiom gražiai pritarė parapijos choras ir solistai Br. Kazėnienė ir A. Liutkus.

Tolimesnė šventės tąsa vyko parapijos salėje. Čia

valgykloje buvo gausios visokių gėrybių ir skanumynų. Pasisotinę ir pasišnekučiąvę visi pasikėlė į viršutinę salę, kur vyko šiai šventei paruošta programa. Be to dar aukščiau mažojoje salėje buvo įrengta meno dirbinių paroda, kur savo darbais čia dalyvavo: J. Borris, V. Degutis, J. Ignatavičiūtė, M. Kižienė, R. Mierzejewski, A. Muliolis, A. Muliolienė ir H. Novak.

Programa salėje buvo pradėta punktualiai 4 val. p. p. Pilna salė prisipildė parapijiečių. Tokia gausa dalyvių nustebino net diocenezijos kanceliarijos atstovą kun. J. Griffin, kuris pareiškė: "jog tokia šventė, tai didelė garbė parapijai". Žavinga šios popietės pranešėja Eglė Giedraitytė lietuvių ir anglų kalba supažindino dalyvius su numatyta šventės programa ir į sceną pirma pakvietė parapijos mokyklos orkestrą. Gausus 42 orkestrantų orkestras vadovaujamas jaunų muzikų, Patricia ir James Taylor atidarė šventę nuotaikingais kūrinių, kuriuos gražiai išpildė. Toliau sekė jaunimo organizacijos (C. Y. O.) muzikinio ansamblio pasirodymas, kuris atliko liaudies ir modernios muzikos programą. Šiam meniniam vienetui vadovauja Maralee Koval. Toliau visus maloniai nutiekė jaunieji "Grandinė 76" šokėjai išpildydami eilę gražių mūsų tautinių šokių pynę. Tai nuopelnas šios grupės vadovo Liudo Sagio ir jo asistentės Nijolės Balčiūnienės, Teresės Chaser

ir rūbai Aleksandros Sagienės.

Pabaigai Ramovėnų choras, vadovaujamas muz. J. Kazėno, atliko liaudies dainų operos ištraukų programą. Šiam šauniam ir muzikiniam vienetui akompanavo pianistė G. Korsakienė. Šventė baigta visiems sugiedant America ir Lietuva brangi.

Šventė, kuri praėjo tokia šilta ir jaukia nuotaika ilgai paliks neužmirštama visų parapijiečių atminty. Šventės programas puošė dailininkų, Nijolės Palubinskienės, Rimo Laniausko ir Algirdo Muliolio darbai. Daug darbo, ilgų valandų, rūpesčio šiai šventei skyrė parapijos organizacijų atstovų komiteto pirmininkė Nijolė Kersnauskaitė. Tikimės, kad šios šventės atsiekti rezultatai vienybės ženkle stiprins parapiją bei visus draugee skatins ir toliau darbuotis tėvynės bei visos žmonijos labui. (ib)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

FOR RENT

Office space for rent, Superior Savings & Loan Association Bldg., 798 East 185 St. Call: 481-8552 Miss Parker.

12TH ANNUAL SHOPERS MART

Tuesday, October 26, 9:00 a. m. to 9:00 p. m. Hights Temple, Spira Hall — 3130 Mayfield Road. New and nearly new clothing, house furnishings, appliances and much more.

DIRVA

PADĖKA UŽ PARAMA DIRVAI

Vytautas ir Salomėja Janulaičiai, ilgamečiai mūsų laikraščio skaitytojai ir rėmėjai, atsiuntė Dirvai didesnės sumos čekį, kurį su-

daro Velionio Jono Adomonio testamentiniu žodžiu skirtoji parama Dirvai ir testamentinio vykdymo Jono Adomonio jr. priedas.

Vilties draugija ir Dirva mieliesiems rėmėjams reiškia padėką.

A. A.

ELENAI

JABLONSKYTEI-GILVYDIENEI

mirus, jos vyrui ALFONSUI, sūnums:

ALGIMANTUI, MINDAUGUI, JAU-

NIUI, ANTANUI ir dukroms: ALDO-

NAI BODIYA ir MARIJAI WILLIAMS ir

jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą

Amerikos Lietuvių

Tautinės Sąjungos

Detroito Skyriaus Valdyba

ir nariai

Buvusiam ilgamečiui Detroito Lietuvių Kultūros Klubo Pirmininkui, Klubo Garbės Nariui ALPUI GILVYDŽIUI, dukroms ALDONAI ir MARYTEI, sūnums ALGIUI, MINDAUGUI, JAUNIUI ir ANTANUI, žentams, marčioms, vaikaičiams ir provaikaičiui, mylimai žmonai, motinai, močiutei

ELENAI

JABLONSKYTEI-GILVYDIENEI

mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškia

Detroito Lietuvių Kultūros

Klūbas

Kūrėjui-savatoriui

A + A

PRANUI DUMČIUI

mirus, jo žmonai MATILDAI ir sūnums RO-

MUI ir VITUI ir jų šeimoms gilią užuojautą

reiškiamo

Lietuvos Kūrėjų-Savatorių S-gos

Detroito Skyrius

Šv. Pranciškaus 750 m. mirties minėjime, Kultūros Židinyje, Brooklyne, programos dalyviai ir svečiai. Iš kairės stovi: A. Vakselis, smuikininkas H. Edvards, prel. J. Balkūnas, B. Robertson, tėv. P. Baltakis, Vliko pirm. dr. K. Valiūnas, Kregždys, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, vysk. V. Brizgys, tėv. P. Giedgaudas, tėv. L. Andriekus, T. Alinskas, Žvynys, pianistė D. Sakaitė, A. Balsys, S. Sužiedėlis, Simonaitis, akt. J. Bolevičius ir tėv. Gidžiūnas.

L. Tamošaičio nuotr.

IŠKILMINGA SUKAKTIS

Spalio 10 d. Kultūros Židinyje, Brooklyne, N. Y. buvo iškilmingai paminėta šv. Pranciškaus 750 metų mirties sukaktis, pradėta koncertuotomis mišiomis, kurių metu pamokslą pasakė vysk. Vincentas Brizgys.

Po mišių ir trumpos pertraukos įvyko akademija, kurią atidarė vienuolyno viršininkas tėv. Paulius Baltakis, pagrindinę paskaitą — šv. Pranciškų ir Lietuvą skaitė prof. Simas Sužiedėlis, šv. Pranciškaus "Saulės giesmė" paskaitė akt. J. Bolevičius, meninę dalį atliko sol. Jūratė Vėblaitytė-Litchfield ir pianistė Dalia Sakaitė, poetas Leonardas Andriekus paskaitė tai dienai pritaikytą savo poeziją. Akademiją uždarė tėv. Pranciškų Giedgaudas, viceprovincijolas. Minėjime dalyvavo apie 400 žmonių, o šią iškilmingą šventę surengė lietuviai pranciškonai.

• Prof. dr. vet. med. Kazys Miknevičius, daug metų dirbęs Belgų Konge, dabar gyvenantis Belgijoje, specialiai atvyksta į Chicago, į Kauno Veterinarijos akademijos 40 metų įkūrimo sukakties paminėjimą, kuris įvyks š. m. spalio mėn. 30 d. Lietuvių Tautiniuose namuose. Nuotrukoje dr. K. Miknevičius, Belgų Konge su savo asistentu vietiniu veterinarijos felčeriu.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

• Inž. Sigitas ir Kristina Novickiai, San Francisco, Kalifornijoje susilaukė naujagimės dukrelės Reginos. Jie augina sūnų Darių, dukras Brigitą ir Liudą.

• A. ir B. Reventai, Dirvos skaitytojai, iš Woodhaveno, N. Y. išsikėlė gyventi į Gulfport, Floridą. Reventas buvo aktyvus visuomenės veikėjas ir abu lietuviškų renginių lankytojai.

LITERATOROS VAKARAS

Lietuvių Namų Valdyba, gražiai besireiškianti namų

atnaujinimo darbuose, spalio 23 d. 7 v. v., Lietuvių Namuose — 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphijoje, rengia ypatingo dėmesio vertą LITERATOROS VAKARĄ, kuriame dalyvau mūsų iškiliai rašytojai: Aloyzas Baronas, Antanas Gustaitis, Paulius Jurkus ir Antanas Vaičiulaitis.

Visų mielai laukiama, dainininkė Onutė Pliuškonienė vakarą pajvairins daina.

Po programos nuotaikigai pasišoksime bei pasižmonėsime.

Nuoširdžiai kviečiamas ir senimas ir jaunimas.

PADĖKA

A. A.

ZIGMAS PECKUS

Mirė rugpjūčio 20 d. ir buvo palaidotas rugpjūčio 23 d. šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame visiems pagerbusiems velionį atsilankymu į koplyčią ir už palydėjimą į kapines, pareiškusiems užuojautą žodžiu ar raštu, už gėles ir aukas šv. Mišiom.

Mūsų padėka organizacijų atstovams tarusiem užuojautos žodžius atsisveikinimo vakare. Taip pat kunigui Marčiulioniui už sukalbėtas maldas koplyčioje.

Dėkojame kun. kleb. Zakarauskui, kuris atlaikė gedulingas pamaldas už jo sielą ir palydėjo velionį į kapines. Širdingiausias ačiū solistui Voketaičiui už taip jautriai atliktą giesmę bažnyčioje.

Nuoširdi padėka grabnešiam ir laidotuvių direktoriui Petkui už rūpestingą pagalbą ir patarimą.

Nuliūdusi žmona, sūnus šarūnas
su šeima ir sesuo
Irena Lietuvoj

Dr. VYTAUTUI ir LYDIJAI

Č E P A M S,

ir jų sūnui GINTARUI, netekus mylimos
dukters ir sesers

V I L I J O S,

liūdesio valandoje gilią skautišką užuojautą
reiškia

j. v. s. Ignas ir inž. Raimundas

P e t n i ū n a i